

Số: *48* /BC-HĐPH

Hà Nội, ngày *14* tháng 3 năm 2016

BÁO CÁO

Tổng kết công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2015, nhiệm kỳ 2011-2015; định hướng nhiệm kỳ 2016-2020 và nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu công tác năm 2016

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện Nghị quyết số 06/NQ-CP ngày 07/3/2012 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động nhiệm kỳ 2011-2016, trong giai đoạn 2011-2015, ngành Tư pháp đã ban hành và tổ chức triển khai nghiêm túc Kế hoạch hành động của Ngành để thực hiện Chương trình này. Kế hoạch xác định rõ việc hoàn thiện thể chế về phổ biến giáo dục pháp luật (PBGDPL) và triển khai thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ khác thuộc Chương trình hành động thực hiện Kết luận số 04/KL/TW ngày 19/4/2011 của Ban Bí thư về kết quả thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW, các Đề án về PBGDPL, góp phần nâng cao ý thức chấp hành pháp luật là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của giai đoạn này. Để đánh giá toàn diện kết quả đạt được, làm rõ tồn tại, hạn chế và nguyên nhân của công tác PBGDPL trong năm 2015, nhiệm kỳ 2011-2015, định hướng nhiệm kỳ 2016-2020 và phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm năm 2016, Hội đồng Trung ương trân trọng báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả công tác PBGDPL năm 2015, nhiệm kỳ 2011-2015; định hướng nhiệm kỳ 2016-2020 và nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu công tác năm 2016 như sau:

PHẦN THỨ NHẤT

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ CÔNG TÁC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT NĂM 2015, NHIỆM KỲ 2011-2015

I. KẾT QUẢ CÔNG TÁC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT NĂM 2015, NHIỆM KỲ 2011-2015 Ở TRUNG ƯƠNG

1. Công tác xây dựng và hoàn thiện thể chế, chính sách

Năm 2015, Cơ quan thường trực Hội đồng - Bộ Tư pháp đã tham mưu trình Chính phủ ban hành Nghị định số 52/2015/NĐ-CP ngày 28/5/2015 về cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật; nghiên cứu xây dựng dự thảo Bộ Tiêu chí đánh giá hiệu quả công tác PBGDPL và dự thảo Thông tư sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 21/2013/TT-BTP ngày 18/12/2013 quy định trình tự, thủ tục công nhận, miễn nhiệm báo cáo viên pháp luật; công nhận, cho thôi làm tuyên truyền viên pháp luật; tổ chức lấy ý kiến Ban Thư ký, các cơ quan mà thành viên Hội đồng, các Bộ, ngành, địa phương vào dự thảo 02 văn bản này.

Hội đồng Trung ương đã phối hợp với Ban Chỉ đạo cải cách tư pháp Trung ương ký Chương trình phối hợp số 28-CTr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW ngày 14/7/2015 về phối hợp thông tin tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp giai đoạn 2015-2020; ban hành Công văn số 2981/HĐPH ngày 12/8/2015 hướng dẫn tổ chức triển khai thực hiện Chương trình. Hiện cơ quan thường trực Hội đồng đang xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình phối hợp trên. Thành viên Hội đồng của một số Bộ, ngành đã tham mưu lãnh đạo ký kết chương trình phối hợp về thông tin, tuyên truyền chính sách, pháp luật thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ, ngành¹.

Nhìn tổng quan cả giai đoạn 2011-2015, thể chế, chính sách về PBGDPL đã được hoàn thiện với việc Quốc hội thông qua Luật PBGDPL và 06 văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Luật (02 Nghị định của Chính phủ, 02 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, 02 Thông tư liên tịch của Bộ Tài chính và Bộ Tư pháp)², 01 Kết luận của Ban Bí thư Trung ương Đảng³, 02 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình PBGDPL⁴ và 01 Chương trình phối hợp⁵. Một số Bộ, ngành, đoàn thể đã xây dựng, ban hành văn bản về PBGDPL tạo cơ sở để nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL⁶. Các văn bản đó cùng với các văn bản của Đảng đã tạo lập khuôn khổ chính trị - pháp lý cho bước chuyển căn bản, từ tư duy triển khai thực hiện các Chương trình, Đề án sang tư duy chính trị - pháp lý, gắn với trách nhiệm, quyền, nghĩa vụ pháp lý theo luật định.

¹ Bộ Y tế, TW Hội Nông dân Việt Nam ký Chương trình phối hợp số 479/CTr-BYT-HNDVN ngày 29/5/2015 về tuyên truyền, vận động nông dân bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe cộng đồng giai đoạn 2015-2020. Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và Thông tấn xã Việt Nam phối hợp với Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp Trung ương ký Chương trình phối hợp về tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến về cải cách tư pháp. Bảo hiểm Xã hội Việt Nam và Bộ Thông tin và Truyền thông ký kết Chương trình phối hợp 2388/CTr-BHXH-BTTTT ngày 30/6/2015 về tuyên truyền thực hiện chính sách pháp luật bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2015-2020... Bộ Tư pháp đã ký với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bảo hiểm xã hội Việt Nam, Ủy ban Dân tộc các chương trình phối hợp thực hiện công tác pháp chế, trong đó có nội dung công tác PBGDPL.

² Nghị định số 28/2013/NĐ-CP ngày 04/4/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PBGDPL, Nghị định số 52/2015/NĐ-CP ngày 28/5/2015 về Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật, Quyết định số 27/2013/QĐ-TTg ngày 19/5/2013 của Thủ tướng Chính phủ quy định về thành phần và nhiệm vụ, quyền hạn của Hội đồng phối hợp PBGDPL, Quyết định số 1060/QĐ-TTg ngày 05/7/2013 về thành lập Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương, Thông tư số 21/2013/TT-BTP ngày 18/12/2013 của Bộ Tư pháp quy định trình tự, thủ tục công nhận, miễn nhiệm báo cáo viên pháp luật; công nhận, cho thôi làm tuyên truyền viên pháp luật và một số biện pháp bảo đảm hoạt động của báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, Thông tư liên tịch số 14/2014/TTLT-BTC-BTP ngày 27/01/2014 của Bộ Tài chính và Bộ Tư pháp quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật của người dân tại cơ sở.

³ Kết luận số 04-KL/TW ngày 19/4/2011 về kết quả thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá IX).

⁴ Quyết định số 409/QĐ-TTg ngày 09/4/2012 ban hành Chương trình hành động thực hiện Kết luận số 04-KL/TW ngày 19/4/2011 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá XI), Quyết định số 1133/QĐ-TTg ngày 15/7/2013 phê duyệt và tổ chức thực hiện các Đề án tại Quyết định số 409/QĐ-TTg.

⁵ Chương trình phối hợp số 28-CTr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW ngày 14/7/2015 về phối hợp thông tin tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp giai đoạn 2015-2020.

⁶ Bộ Giao thông vận tải ban hành Quyết định số 129/QĐ-BGTVT ngày 15/01/2014 phê duyệt Kế hoạch xây dựng Thư viện tài liệu phục vụ công tác tuyên truyền về an toàn giao thông trên Trang thông tin điện tử của Bộ; Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam ban hành Nghị quyết của Ban Chấp hành (khoá XI) về nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật trong công nhân, viên chức, lao động trong tình hình mới; Bộ Quốc phòng xây dựng Thông tư quy định về công tác PBGDPL trong Quân đội. Ủy ban Dân tộc ban hành Chương trình PBGDPL từ năm 2013-2016...

2. Tổ chức triển khai thi hành Luật PBGDPL và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành

2.1. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn

Năm 2015, Hội đồng Trung ương đã ban hành Kế hoạch hoạt động năm 2015 (kèm theo Quyết định số 705/QĐ-HĐPH ngày 13/4/2015); có ý kiến đề Bộ Tư pháp ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL, hòa giải ở cơ sở, chuẩn tiếp cận pháp luật của người dân tại cơ sở, xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước năm 2015 (kèm theo Quyết định số 4080/QĐ-BTP ngày 31/12/2014). Các Bộ, ngành, đoàn thể được giao chủ trì thực hiện Chương trình, Đề án về PBGDPL theo Quyết định số 1133/QĐ-TTg; Quyết định số 409/QĐ-TTg cũng đã ban hành kế hoạch thực hiện năm 2015. Đã có 19 bộ, ngành, đoàn thể Trung ương ban hành Kế hoạch PBGDPL năm 2015⁷ hoặc lồng ghép PBGDPL trong Kế hoạch công tác pháp chế năm 2015 (xin xem Phụ lục II); một số Bộ, ngành đã ban hành và tổ chức triển khai Kế hoạch hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp⁸.

Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp đã hướng dẫn theo thẩm quyền nội dung pháp luật cần tập trung tuyên truyền, phổ biến trong năm 2015, tập trung vào quy định của Hiến pháp năm 2013, các luật, pháp lệnh mới được thông qua năm 2014 và 2015; chủ trương, quan điểm, chính sách, nội dung cơ bản, nhất là những nội dung mới của một số văn bản luật được lấy ý kiến để định hướng dư luận xã hội như: dự thảo Bộ luật dân sự (sửa đổi), dự thảo Bộ luật hình sự (sửa đổi)⁹; dự thảo Bộ luật tố tụng dân sự, dự thảo Luật tổ chức Chính phủ, dự thảo Luật tổ chức chính quyền địa phương, dự thảo Luật ngân sách nhà nước, dự thảo Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật, dự thảo Luật báo chí (sửa đổi)... Trên cơ sở hướng dẫn của Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp, các Bộ, ngành, đoàn thể đã hướng dẫn nội dung PBGDPL trong phạm vi trách nhiệm được giao. Đặc biệt, để định hướng các nhiệm vụ trọng tâm năm 2016, Cơ quan thường trực Hội đồng đã có Công văn đề nghị Bộ, ngành, đoàn thể Trung ương đề xuất nhiệm vụ trọng tâm công tác PBGDPL và ban hành Quyết định số 2285/QĐ-BTP ngày 31/12/2015 ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL năm 2016.

Nhìn tổng quan cả nhiệm kỳ 2011-2015, công tác chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi, đôn đốc triển khai công tác PBGDPL đã được quan tâm thực hiện. Ngay từ đầu năm, Bộ Tư pháp đã ban hành theo thẩm quyền và tham mưu Hội đồng Trung ương ban hành Kế hoạch công tác năm để tạo điều kiện cho Bộ, ngành, Hội đồng các địa phương triển khai công tác PBGDPL được chủ động, đồng bộ, thống nhất. Nội dung pháp luật mà Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp chỉ đạo, hướng dẫn gắn với triển khai thi hành 102 luật, pháp lệnh được Quốc

⁷ Các Bộ: Quốc phòng, Công an, Tài chính, Giáo dục và Đào tạo, Giao thông vận tải, Thông tin và Truyền thông, Công Thương, Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Bảo hiểm xã hội Việt Nam, Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, Trung ương Hội Cựu chiến binh Việt Nam...

⁸ Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Tài chính, Bộ Giao thông vận tải...

⁹ Bộ Tư pháp phối hợp với Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Ủy ban Quốc gia về thanh niên Việt Nam tổ chức Diễn đàn lấy ý kiến thanh niên về dự thảo Bộ luật dân sự; Dự thảo Bộ luật hình sự (sửa đổi). Các Bộ, ngành, đoàn thể đã tổ chức nhiều hội thảo, tọa đàm lấy ý kiến về dự thảo Bộ luật dân sự, Bộ luật hình sự (sửa đổi) thu hút sự tham gia đông đảo cán bộ, nhân dân.

hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa XIII thông qua (xin xem Phụ lục III); với những sự kiện chính trị của đất nước như: Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2011-2016; Đại hội Đảng các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng...; các quan điểm, chính sách mới trong dự thảo văn bản luật; những vấn đề dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận; nội dung các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên, các thỏa thuận quốc tế liên quan đến người dân, doanh nghiệp; chủ trương, quan điểm, chính sách, văn bản về xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật, về cải cách hành chính; chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp...

2.2. Tổ chức triển khai Ngày Pháp luật Việt Nam với nhiều hình thức đa dạng, gắn với phát động và tổng kết Cuộc thi viết tìm hiểu Hiến pháp

Kể từ năm 2013, Ngày Pháp luật Việt Nam đã được các Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương triển khai đồng bộ, rộng khắp trên cả nước với hình thức phong phú, đa dạng; thực sự trở thành sự kiện chính trị, pháp lý mang tính xã hội rộng lớn, góp phần nâng cao ý thức của cán bộ, Nhân dân trong sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật; khơi dậy trong mọi người dân Việt Nam ý thức về trách nhiệm, đề cao giá trị pháp luật trong Nhà nước pháp quyền, hướng thái độ xử sự đúng pháp luật, tuân thủ, chấp hành Hiến pháp và pháp luật.

Năm 2015, căn cứ yêu cầu nhiệm vụ chính trị, tình hình kinh tế - xã hội của đất nước, sau khi có ý kiến tư vấn của Hội đồng Trung ương, ngày 03/8/2015, Bộ Tư pháp đã ban hành Công văn số 2788/BTP-PBGDPL hướng dẫn triển khai tổ chức Ngày Pháp luật năm 2015 (xác định rõ chủ đề, khẩu hiệu, nội dung, hình thức tổ chức); ban hành Kế hoạch tổ chức Ngày Pháp luật năm 2015. Hưởng ứng Ngày Pháp luật năm 2015, nhiều Bộ, ngành, đoàn thể đã ban hành Kế hoạch hướng dẫn nội dung, hình thức tổ chức thực hiện khá phong phú, đa dạng (xin xem Phụ lục IV); triển khai nhiều hoạt động hưởng ứng rất thực chất, sát thực và phù hợp với đặc thù của cơ quan, đơn vị. Trong đó, triển khai tốt Ngày Pháp luật Việt Nam ba năm qua có thể kể đến các Bộ: Tư pháp, Quốc phòng, Công an, Công Thương, Tài chính, Giao thông Vận tải, Tài nguyên và Môi trường, Nội vụ; Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam, Hội Luật gia Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam; Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Liên đoàn Luật sư Việt Nam...¹⁰.

Đặc biệt, trong hai năm 2014-2015, hưởng ứng Cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp, các thành viên Hội đồng Trung ương đã tham mưu Thủ trưởng Bộ, ngành, đoàn thể phát động và triển khai thực hiện Cuộc thi trong cán bộ, công chức, viên chức, người lao động. Bộ Quốc phòng, Bộ Công an đã thành lập Ban Tổ

¹⁰ Các Bộ: Quốc phòng, Công an tổ chức Lễ mittinh hưởng ứng Ngày Pháp luật và tổng kết cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp. Các đơn vị của Bộ Quốc phòng tổ chức Ngày Pháp luật Việt Nam bằng hình thức sân khấu hóa, đa dạng về nội dung và hình thức, hấp dẫn người xem như: các tiết mục văn nghệ, thi hiểu biết về pháp luật, giao lưu với khán giả... Bộ Tài chính tập trung vào nhiệm vụ xây dựng văn bản quy phạm pháp luật; đảm bảo chất lượng, đúng tiến độ các dự án luật; hoàn thành dứt điểm các văn bản QPPL quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt, Luật Ngân sách nhà nước. Các Bộ: Công Thương, Tài nguyên và Môi trường, Trung ương Hội Luật gia Việt Nam... tổ chức Lễ mittinh hưởng ứng. Bộ Giao thông Vận tải tổ chức tuyên truyền các khẩu hiệu trên Công thông tin điện tử; In ấn, treo pa-nô, áp phích, băng rôn, khẩu hiệu về Ngày pháp luật khuôn viên cơ quan trong tuần lễ cao điểm. Liên đoàn Luật sư Việt Nam tổ chức tư vấn pháp luật miễn phí...

chức và tổ chức Cuộc thi trong toàn lực lượng theo hệ thống dọc. Bộ Ngoại giao hưởng ứng tổ chức nhận bài dự thi đối với người Việt Nam ở nước ngoài. Để Cuộc thi tạo thành đợt sinh hoạt chính trị, pháp lý rộng lớn của mọi tầng lớp nhân dân, Bộ Tư pháp đã tổ chức tuyên truyền, thông tin về Cuộc thi trên các phương tiện thông tin đại chúng. Tính đến ngày kết thúc nhận bài thi, các Ban Tổ chức Cuộc thi trong cả nước đã nhận được **4.855.057** bài, trong đó có 378 bài dự thi của kiều bào ở gần 30 nước và vùng lãnh thổ. Nhiều Ban Tổ chức cuộc thi đã nhận được số lượng bài dự thi lớn như: Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Hà Nội, Hà Tĩnh, Hải Dương. Đã có 1.286 bài dự thi được lựa chọn gửi về chấm vòng vòng chung khảo cấp Trung ương và hàng ngàn giải thưởng được trao tại các Ban Tổ chức Cuộc thi vòng sơ khảo (xin xem Phụ lục V).

Ngày 09/11/2015, Bộ Tư pháp đã phối hợp với thành phố Hà Nội tổ chức thành công Lễ hưởng ứng Ngày Pháp luật năm 2015 và Tổng kết Cuộc thi Tìm hiểu Hiến pháp với sự tham dự, phát biểu chỉ đạo và trực tiếp trao giải đặc biệt của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng cùng các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các Bộ, ngành, đoàn thể ở Trung ương và địa phương (được tường thuật trực tiếp trên sóng VTV1 và trên sóng của Đài Tiếng nói Việt Nam). Tại buổi Lễ, Ban Tổ chức Cuộc thi của Trung ương đã quyết định trao 193 giải thưởng cho 18 tập thể và 175 cá nhân có thành tích trong tổ chức và tham gia Cuộc thi, bao gồm: 01 giải đặc biệt, 04 giải nhất, 10 giải nhì, 20 giải ba, 130 giải khuyến khích, 10 giải phụ. Cuộc thi đã trở thành cuộc thi tìm hiểu pháp luật có số lượng người tham gia đông nhất, với thành phần, đối tượng đa dạng nhất từ trước đến nay, được Thủ tướng Chính phủ nhận xét là một sự kiện sinh hoạt chính trị - pháp lý rộng lớn và có sức lan tỏa, một phong trào sôi nổi, động viên, khích lệ đồng chí, đồng bào tích cực học tập, tìm hiểu và thực hiện Hiến pháp, góp phần tôn vinh, nâng cao ý thức thượng tôn Hiến pháp và pháp luật.

2.3. Triển khai thực hiện PBGDPL cho các nhóm đối tượng đặc thù theo nội dung và tinh thần của Luật PBGDPL

Năm 2015, Bộ Tư pháp, các Bộ, ngành, đoàn thể đã hướng dẫn, chỉ đạo triển khai PBGDPL cho nhóm đối tượng đặc thù; tổ chức Tọa đàm: “Công tác PBGDPL cho một số đối tượng đặc thù - Thực trạng và giải pháp”, qua đó đã nhận diện thực trạng triển khai thực hiện nhất là vướng mắc, bất cập, nguyên nhân để đề ra giải pháp khắc phục. Bộ Tư pháp còn phối hợp với Ủy ban Dân tộc, Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Bộ Công an tổ chức biên soạn tài liệu hướng dẫn nghiệp vụ PBGDPL cho các đối tượng đặc thù đăng tải trên Trang Thông tin PBGDPL thuộc Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp.

Nhìn lại cả giai đoạn 2011-2015, nhất là sau khi có Luật PBGDPL, Bộ Tư pháp, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng (Bộ Tư lệnh Bộ đội biên phòng), Ủy ban Dân tộc, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Tổng liên đoàn lao động Việt Nam, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam, Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam đã tích cực chỉ đạo, hướng dẫn, tổ chức thực hiện công tác PBGDPL cho các nhóm đối tượng, địa bàn đặc thù thông qua triển khai thực hiện tốt các Chương trình, Đề án về PBGDPL cũng

như các chương trình phối hợp về PBGDPL cho một số nhóm đối tượng đặc thù. Đặc biệt, các phương tiện thông tin, truyền thông đại chúng ở Trung ương như: Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam cũng đã dành thời lượng thỏa đáng để tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho nhóm đối tượng này qua nhiều chương trình, chuyên mục, tin bài, phóng sự, tiểu phẩm¹¹.

2.4. Công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường được chú trọng và tăng cường hơn, ngày càng đi vào nền nếp, bám sát yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo và Luật PBGDPL

Hàng năm, Bộ Giáo dục và Đào tạo đều chỉ đạo, hướng dẫn triển khai công tác PBGDPL trong các nhà trường, cả hoạt động giáo dục chính khóa và hoạt động ngoại khóa ngoài giờ lên lớp, gắn với việc triển khai thực hiện Đề án 1928 về nâng cao chất lượng công tác PBGDPL trong nhà trường. Bộ đã chỉ đạo rà soát nội dung, chương trình, giáo trình, tài liệu theo tinh thần đổi mới Chương trình giáo dục; có nhiều giải pháp để kiện toàn đội ngũ giáo viên dạy môn đạo đức, giáo dục công dân, giảng viên dạy môn học pháp luật; kết hợp giáo dục chính khóa với các hoạt động ngoại khóa, ngoài giờ lên lớp; lồng ghép PBGDPL thông qua các tiết học, hoạt động sinh hoạt dưới cờ và nhiều hoạt động khác; tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng PBGDPL cho đội ngũ giáo viên và những người làm công tác quản lý giáo dục và đào tạo...

Chương trình giáo dục phổ thông đang được hoàn thiện, chuẩn bị được ban hành, trong đó các nội dung pháp luật được chuẩn hóa ở môn học Giáo dục công dân và tích hợp ở một số môn học khác. Ngành Giáo dục - Đào tạo đã phối hợp với ngành Tư pháp và Bộ, ngành hữu quan thực hiện chuẩn hoá chương trình giáo dục công dân ở bậc giáo dục phổ thông và chương trình giảng dạy pháp luật ở bậc đại học; chỉnh lý, biên soạn tài liệu, sách giáo khoa giảng dạy pháp luật chính khoá. Hoạt động lên lớp ngoài giờ đã có cải tiến về nội dung và cách làm để gắn việc học pháp luật với thực tiễn thi hành pháp luật, tạo hứng thú cho người học, qua đó nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL trong nhà trường.

Định kỳ hằng năm, Bộ Tư pháp tổ chức các Hội nghị tập huấn kiến thức pháp luật, kỹ năng PBGDPL cho giảng viên, giáo viên dạy môn pháp luật, môn giáo dục công dân, cán bộ quản lý giáo dục¹²; tổ chức Tọa đàm về các giải pháp nâng cao chất lượng công tác PBGDPL trong nhà trường đáp ứng yêu cầu đổi mới của công tác giáo dục và đào tạo phát trên truyền hình (VTV2); phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo rà soát, đánh giá các nội dung giáo dục pháp luật trong chương trình, sách giáo khoa môn Đạo đức, môn Giáo dục công dân trong nhà trường phổ thông; môn pháp luật đại cương trong các trường đại học, cao đẳng không chuyên luật. Đặc biệt, hai Bộ đã ký kết Chương trình phối hợp về

¹¹ Đài Truyền hình Việt Nam có chuyên mục Lao động và Công đoàn, Tạp chí Dân tộc và Phát triển trên VTV1; Bạn của Nhà nông, Pháp luật và Cuộc sống, Câu chuyện pháp luật trên VTV2. Đài Tiếng nói Việt Nam có chuyên mục "Pháp luật với nhà nông", Chương trình Nông nghiệp và Nông thôn trên VOV1; Chương trình phát thanh bằng 12 thứ tiếng dân tộc thiểu số H'Mông, Thái, Dao, Chăm, Êđê, Cotu, Giarai, K'ho, Xơ đăng, M'Nông, Bana, Kh'mer trên Hệ phát thanh dân tộc VOV4. Thông tấn xã Việt Nam có chuyên mục "Truyền hình Công đoàn" trên Truyền hình Thông tấn xã Việt Nam...Truyền hình an ninh nhân dân, quân đội nhân dân, Truyền hình Quốc hội cũng dành thời lượng thỏa đáng để PBGDPL cho các đối tượng đặc thù.

¹² Năm 2015 (khu vực phía Bắc tại tỉnh Ninh Bình, khu vực phía Nam tại tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu)

công tác pháp chế giai đoạn 2015-2020, trong đó có phối hợp trong công tác PBGDPL. Nhiều Bộ, ngành đã có văn bản chỉ đạo các cơ sở giáo dục trực thuộc triển khai các hoạt động PBGDPL theo đúng tinh thần của Luật PBGDPL¹³.

2.5. Đa dạng các hình thức PBGDPL gắn với từng nhóm đối tượng

Trong giai đoạn 2011-2015, các Bộ, ngành đã đa dạng hóa các hình thức, mô hình, biện pháp PBGDPL. Các hình thức PBGDPL truyền thống tiếp tục được duy trì, đẩy mạnh (xin xem Phụ lục VII).

- Phổ biến pháp luật trực tiếp tiếp tục được sử dụng rộng rãi, thông qua hội nghị, hội thảo, tọa đàm, các lớp tập huấn và một số hoạt động khác. Từ năm 2012 đến năm 2015, các Bộ, ngành, đoàn thể Trung ương đã tổ chức được 692.839 cuộc phổ biến pháp luật trực tiếp cho 59.460.739 lượt người¹⁴. Điểm mới trong thực hiện hình thức phổ biến pháp luật trực tiếp là cơ quan, tổ chức chủ trì tổ chức phổ biến pháp luật trực tiếp đã đánh giá thực trạng và nhu cầu trước và sau khi thực hiện; tăng cường trao đổi, đối thoại chính sách, pháp luật giữa cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội với người dân¹⁵.

- Các chuyên trang, chuyên mục pháp luật trên báo chí Trung ương được cải tiến, tăng về số lượng, cách trình bày hấp dẫn dưới nhiều dạng hỏi - đáp, tình huống, tiểu phẩm, phóng sự, giới thiệu văn bản, nghiên cứu trao đổi với nội dung thiết thực. Trong năm 2014-2015, các Bộ, ngành Trung ương đã tổ chức tuyên truyền 153.556 tin, bài, phóng sự trên các chuyên trang, chuyên mục pháp luật¹⁶, điển hình như: Chương trình “Vì an ninh Tổ quốc” (VTV1); Chương trình Tòa tuyên án (VTV6); “Pháp luật và cuộc sống”, “An ninh và cuộc sống” (VTV2); Chương trình “Vì an ninh Tổ quốc”, “Bản tin pháp luật”, “Quốc hội với cử tri” (VOV1); Chuyên mục “Văn hóa giao thông”, “Các vấn đề xã hội” (VOVTV); phổ biến pháp luật bằng tiếng Anh trên Vietnam Law; các tin, bài về thực tiễn thi hành pháp luật trên Báo Pháp luật Việt Nam...; tổ chức các diễn đàn trao đổi, tọa đàm về chính sách và dự thảo chính sách; thông tin về thực tiễn tình hình thi hành pháp luật, gương người tốt, việc tốt trong chấp hành pháp luật¹⁷.

- Tài liệu PBGDPL đã được biên soạn phù hợp hơn với nhu cầu của từng đối tượng, địa bàn, đáp ứng tính thời sự và yêu cầu PBGDPL trong từng giai đoạn. Trong 03 năm (2012-2015), các Bộ, ngành, đoàn thể Trung ương đã biên soạn, phát hành 8.725.322 bản tài liệu các loại¹⁸, trong đó có nhiều sách song ngữ Việt-tiếng nước ngoài, Việt-tiếng dân tộc thiểu số, đĩa hình, đĩa tiếng pháp luật. Hình thức thi tìm hiểu pháp luật cũng được chú trọng với 958 cuộc thi

¹³ Bộ Quốc phòng, Thanh tra Chính phủ, Bộ Tư pháp, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Đài Tiếng nói Việt Nam...

¹⁴ Năm 2012: tổ chức 2,524 cuộc cho 19,403,945 lượt người; năm 2013: tổ chức 14,482 cuộc cho 20,118,278 lượt người; năm 2014: tổ chức 15,717 cuộc cho 5,159,832 lượt người; năm 2015: tổ chức 660,116 cuộc cho 14,778,683 lượt người

¹⁵ Tổng Cục thuế, Tổng Cục Hải quan - Bộ Tài chính, Bộ Giao thông vận tải, TW Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam...

¹⁶ Năm 2014: 53.505 tin, bài; năm 2015: 100.051 tin bài.

¹⁷ Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam và một số phương tiện khác.

¹⁸ Năm 2012: 532,189 tài liệu; năm 2013: 4,564,343 tài liệu; năm 2014: 1,175,502 tài liệu; năm 2015: 2,453,288 tài liệu.

được tổ chức trong năm 2014 và 2015¹⁹. Nhiều Bộ, ngành đã tổ chức thi bằng hình thức sân khấu; tổ chức thi trắc nghiệm, thi vấn đáp, thi trên mạng²⁰.

- Một số hình thức PBGDPL mới, có hiệu quả cũng được áp dụng phù hợp với thực tiễn, nhất là gắn với ứng dụng công nghệ thông tin như: Giải đáp pháp luật qua thư điện tử, gửi ý kiến giải đáp qua đường bưu điện và thực hiện các buổi giao lưu trực tuyến trên mạng Internet²¹; lồng ghép trong sinh hoạt tổ chức đoàn thể (Ngân hàng Nhà nước Việt Nam); giải đáp vướng mắc của doanh nghiệp và người dân trên Công thông tin điện tử, qua điện thoại (Bộ Tài chính); tổ chức đối thoại chính sách, pháp luật²². Bộ Quốc phòng đưa việc học tập pháp luật vào chương trình giáo dục chính trị trong toàn quân; tổ chức học tập mỗi ngày một câu hỏi pháp luật, mỗi tuần học một điều luật. Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam thành lập, phát triển hơn 3.000 Tổ công nhân tự quản thực hiện PBGDPL thông qua hệ thống loa truyền thanh, bảng tin nội bộ ... Liên đoàn luật sư Việt Nam, Đoàn Luật sư các tỉnh, thành phố tư vấn pháp luật, trợ giúp pháp lý miễn phí nhân dịp Ngày truyền thống luật sư Việt Nam 10/10... Ủy ban an toàn giao thông quốc gia đã triển khai thực hiện tốt Ngày Hội an toàn giao thông tại các khu vực đại diện cho các vùng miền trong cả nước.

- Hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật được quan tâm đầu tư xây dựng và đã đi vào hoạt động cung cấp chính xác, kịp thời văn bản phục vụ nhu cầu quản lý nhà nước, phổ biến pháp luật, nghiên cứu, tìm hiểu, áp dụng và thi hành pháp luật của cơ quan, tổ chức, cá nhân.

2.6. Triển khai thực hiện xã hội hóa hoạt động PBGDPL và giải pháp hỗ trợ kinh phí cho các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách nhà nước

Xác định đây là nhiệm vụ rất khó khăn, nhất là trong điều kiện kinh tế suy thoái nhưng trong giai đoạn 2011-2015, nhất là từ khi có Luật PBGDPL, Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp, các Bộ, ngành, đoàn thể đã tích cực triển khai thực hiện nhằm huy động mọi nguồn lực xã hội tham gia công tác PBGDPL. Thực hiện Đề án “Xã hội hóa công tác PBGDPL và trợ giúp pháp lý giai đoạn 2013-2016”, Trung ương Hội Luật gia Việt Nam đã tổ chức rà soát, đánh giá chính sách pháp luật hiện hành về xã hội hóa hoạt động PBGDPL; tổ chức thực hiện 02 Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở đề xây dựng luận cứ đề xuất xây dựng, hoàn thiện chính sách pháp luật về xã hội hóa hoạt động PBGDPL.

Năm 2015, công tác xã hội hóa hoạt động PBGDPL được nhiều Bộ, ngành, địa phương quan tâm, tập trung vào vận động tài trợ cho Cuộc thi viết Tìm hiểu Hiến pháp và các hoạt động PBGDPL cụ thể. Bộ Tư pháp đã phối hợp với các Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương tổ chức Hội thảo: “Các giải pháp tăng cường xã hội hóa công

¹⁹ Năm 2014: 630 cuộc thi; năm 2015: 328 cuộc thi.

²⁰ Cuối năm 2012, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam phối hợp cùng VTC Game và các nhà phát hành game online tại Việt Nam phát động "Cuộc thi Tìm hiểu pháp luật trên Internet - Đồng hành cùng người dân nông thôn và đồng bào dân tộc thiểu số xây dựng nông thôn mới".

²¹ Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Tài chính, Bộ Công thương, Bộ Giao thông Vận tải....

²² Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam tổ chức đối thoại chính sách cho phụ nữ tại các tỉnh giáp biên; Bộ Tài chính (Tổng cục Thuế, Tổng Cục Hải quan); Bộ Giao thông vận tải thường xuyên tổ chức đối thoại chính sách với doanh nghiệp và người dân liên quan đến lĩnh vực quản lý.

tác PBGDPL”, qua đó nhận diện thực trạng, những vướng mắc, bất cập, các yếu tố ảnh hưởng, từ đó, xác định các giải pháp tăng cường xã hội hóa công tác PBGDPL. Đặc biệt, để có được các nguồn lực xã hội tài trợ cho Cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp, Bộ Tư pháp đã vận động được kinh phí hỗ trợ cho cuộc thi với hơn 1,6 tỷ đồng tiền tài trợ cho giải thưởng và hỗ trợ một số hoạt động khác mà ngân sách nhà nước không có điều kiện bảo đảm. Một số Bộ, ngành đã thu hút được kinh phí do tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân tài trợ để tổ chức các hoạt động PBGDPL.

Thực hiện Điều 39 Luật PBGDPL, Bộ Tư pháp đã phối hợp với Bộ Tài chính đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Ngân sách nhà nước để làm rõ về cơ chế tài chính hỗ trợ từ ngân sách trung ương cho các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách; đưa nội dung chỉ cho công tác PBGDPL theo Luật PBGDPL là một trong các nội dung hướng dẫn các địa phương trong lập dự toán chi ngân sách địa phương năm 2015 và 2016. Căn cứ vào hướng dẫn của Bộ Tài chính, Bộ Tư pháp cũng đã có văn bản gửi UBND cấp tỉnh đề nghị bố trí kinh phí hoặc hướng dẫn việc lập dự toán kinh phí bảo đảm cho công tác PBGDPL. Một số Bộ, ngành đã bố trí kinh phí riêng cho công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL cũng như cấp cho việc triển khai thực hiện công tác PBGDPL hoặc các Chương trình, Đề án về PBGDPL²³.

2.7. Đánh giá, sơ kết, tổng kết công tác PBGDPL

Năm 2015, Cơ quan thường trực Hội đồng đã có văn bản hướng dẫn các Bộ, ngành, địa phương sơ kết 03 năm việc triển khai thực hiện Quyết định số 409/QĐ-TTg ngày 09/4/2011; tổng kết 05 năm thực hiện Quyết định số 06/2010/QĐ-TTg ngày 25/01/2010 của Thủ tướng Chính phủ về việc xây dựng, quản lý, khai thác tủ sách pháp luật; tổng kết 5 năm thực hiện Đề án tăng cường công tác PBGDPL nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho thanh thiếu niên giai đoạn 2010-2015 (theo Quyết định số 2160/QĐ-TTg ngày 26/11/2010).

Nhìn tổng thể giai đoạn 2011-2015, bên cạnh sơ kết, tổng kết 03 văn bản trên của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Tư pháp đã tham mưu để Chính phủ tổng kết 5 năm thực hiện Chương trình hành động quốc gia PBGDPL và nâng cao ý thức chấp hành pháp luật cho cán bộ, nhân dân ở xã, phường, thị trấn từ năm 2005-2010 (theo Quyết định số 212/2004/QĐ-TTg ngày 16/12/2004), Chương trình PBGDPL của Chính phủ giai đoạn 2008-2012 (theo Quyết định số 37/2008/QĐ-TTg ngày 12/3/2008); hướng dẫn các địa phương sơ kết, tổng kết việc thực hiện 03 văn bản cấp Bộ và liên Bộ²⁴.

Qua hoạt động tổ chức sơ kết, tổng kết đã đánh giá đầy đủ thực trạng công tác PBGDPL, thấy rõ những tồn tại, hạn chế, nguyên nhân để đề xuất phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL; phát hiện,

²³ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (1,5 tỷ đồng), Bộ Quốc phòng, Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, Bộ Công an, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Y tế, Ủy ban Dân tộc (1 tỷ đồng)...

²⁴ Tổng kết toàn quốc 10 năm thực hiện Chương trình phối hợp số 14/2002/CTPH-TP-PN về PBGDPL, trợ giúp pháp lý cho phụ nữ; sơ kết 03 năm thực hiện Thông tư liên tịch số 30/2010/TT-BGDĐT-BTP ngày 16/11/2010 của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Tư pháp hướng dẫn việc phối hợp thực hiện công tác PBGDPL trong nhà trường; sơ kết 01 năm thực hiện Thông tư số 21/2013/TT-BTP

nhân rộng những hình thức, mô hình PBGDPL có hiệu quả; kịp thời đề xuất, kiến nghị sửa đổi, bổ sung chính sách cho phù hợp.

3. Thực hiện các nhiệm vụ của Hội đồng Trung ương

- *Về hướng dẫn, định hướng nội dung PBGDPL:* Công tác hướng dẫn, định hướng về PBGDPL của Hội đồng Trung ương được quan tâm thực hiện, dần đi vào nền nếp. Ngay từ đầu năm, Bộ Tư pháp đã tham mưu Hội đồng Trung ương ban hành Kế hoạch công tác năm của Hội đồng tạo cơ sở để Bộ, ngành, địa phương xây dựng kế hoạch thực hiện; có văn bản hướng dẫn việc tự kiểm tra và ban hành Kế hoạch kiểm tra trong năm của Hội đồng. Hội đồng thường xuyên kiện toàn thành viên mỗi khi có thành viên chuyển công tác hoặc nghỉ hưu²⁵; tiếp tục rà soát, kiện toàn, bổ sung, đội ngũ báo cáo viên pháp luật theo Thông tư số 21/2013/TT-BTP. Đến nay đã có 1.134 báo cáo viên pháp luật Trung ương (xin xem Phụ lục VI). Đội ngũ cán bộ pháp chế làm công tác PBGDPL ở các bộ, ngành, địa phương được củng cố, kiện toàn (cấp Trung ương có 2.647 người).

- *Về tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ PBGDPL:* Hằng năm, Bộ Tư pháp đều tổ chức 02-03 Hội nghị tập huấn kiến thức pháp luật và kỹ năng PBGDPL cho Báo cáo viên pháp luật Trung ương, 02 Hội nghị cho Lãnh đạo Sở Tư pháp, Phòng PBGDPL. Năm 2015, đã tổ chức 04 Hội nghị cho Lãnh đạo Sở Tư pháp, Phòng PBGDPL, trong đó lần đầu tiên, nội dung quản lý nhà nước về PBGDPL được đưa vào tập huấn và đại diện Bộ Tư pháp trực tiếp đối thoại, tháo gỡ và giải đáp vướng mắc, bất cập, những vấn đề mới nảy sinh từ thực tiễn; một số kỹ năng PBGDPL mới được cập nhật và quá triệt, triển khai thực hiện đầy đủ.

- *Về tổ chức các phiên họp:* Hằng năm, Hội đồng Trung ương đều duy trì tổ chức 02 phiên họp toàn thể Hội đồng và các cuộc họp Ban Thư ký của Hội đồng (năm 2015, tổ chức 03 phiên họp toàn thể Hội đồng, 02 cuộc họp Ban Thư ký Hội đồng để chuẩn bị nội dung và điều kiện trước khi tổ chức Phiên họp Hội đồng với nhiều giải pháp mới để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng và Tổ Thư ký). Bên cạnh đó, căn cứ vào yêu cầu thực tế, Hội đồng tổ chức thêm các phiên họp chuyên đề hoặc tổ chức lấy ý kiến các thành viên Hội đồng, Ban Thư ký về những vấn đề thuộc chức năng, nhiệm vụ của Hội đồng.

- *Về thực hiện các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương về công tác PBGDPL:* Giai đoạn 2011-2015, công tác PBGDPL đánh dấu sự vào cuộc, phối hợp chủ động, mạnh mẽ hơn của các Bộ, ngành, địa phương qua việc ký kết các văn bản liên tịch tạo cơ sở pháp lý để các cấp, các ngành phối hợp tổ chức triển khai thực hiện bài bản, hiệu quả hơn; tăng cường sự phối hợp trong tổ chức các hoạt động PBGDPL. Bộ Tư pháp đã phối hợp xây dựng, ký kết với các Bộ, ngành, đoàn thể 01 Thông tư liên tịch, 05 Chương trình phối hợp²⁶.

²⁵ Hội đồng phối hợp PBGDPL các Bộ, ngành: Bộ Tài nguyên và Môi trường, Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam, Ủy ban Dân tộc, Bộ Giao thông vận tải, Trung ương Hội Cựu chiến binh Việt Nam.

²⁶ Thông tư liên tịch số 14/2014/TTLT-BTC-BTP ngày 27/01/2014 của Bộ Tài chính và Bộ Tư pháp quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật của người dân tại cơ sở, Chương trình phối hợp 14/CTPH-BTP-HLHPNVN ngày 10/01/2013 của Bộ Tư pháp và Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam về việc đẩy mạnh công tác

Năm 2015, Bộ Tư pháp cùng với Bộ Giáo dục và Đào tạo ký Chương trình phối hợp số 474/CTr-BGDĐT-BTP ngày 24/6/2015 về việc phối hợp thực hiện công tác pháp chế giai đoạn 2015-2020; tham mưu Hội đồng Trung ương ký kết với Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp Trung ương Chương trình phối hợp số 28-CTr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW ngày 14/7/2015 về phối hợp thông tin tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp giai đoạn 2015-2020. Nhiều Bộ, ngành, đoàn thể đã ký kết các văn bản liên tịch song phương hoặc đa phương về PBGDPL.

Năm 2015, Bộ Tư pháp đã phối hợp với Bộ, ngành, địa phương đánh giá đúng thực trạng; phân tích, làm rõ những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân, từ đó đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng, của Ban Thư ký Hội đồng và của cơ quan thường trực Hội đồng.

- Về định hướng lựa chọn nội dung PBGDPL phù hợp trong việc giải quyết các vấn đề đột xuất, vướng mắc về thực tiễn thi hành pháp luật: Giai đoạn 2011-2015, nhất là kể từ khi Luật PBGDPL có hiệu lực, việc định hướng lựa chọn nội dung PBGDPL phù hợp trong việc giải quyết các vấn đề đột xuất, vướng mắc về thực tiễn thi hành pháp luật được quan tâm hơn, tập trung vào phổ biến pháp luật về: an toàn thực phẩm, giao thông đường bộ, đất đai, giải phóng mặt bằng; khiếu nại, tố cáo; phòng, chống tệ nạn xã hội; phòng chống tham nhũng, gian lận thương mại, bảo vệ người tiêu dùng; pháp luật bảo vệ môi trường; Luật biển Việt Nam năm 2012 và các văn bản có liên quan.

Năm 2014, trước sự việc Trung Quốc đưa trái phép Giàn khoan Hải Dương-981 và các tàu vào thềm lục địa, vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, Cơ quan Thường trực của Hội đồng Trung ương đã phối hợp với một số Bộ, ngành, đoàn thể tham mưu giúp Hội đồng Trung ương ban hành Công văn hướng dẫn Hội đồng các cấp tổ chức đợt cao điểm tuyên truyền, phổ biến Công ước Luật biển năm 1982, Tuyên bố ứng xử của các bên ở biển Đông DOC, Luật biển Việt Nam năm 2012 và một số văn bản liên quan.

Sau khi có chất vấn của đại biểu Quốc hội về vấn đề cử tri, người lao động quan tâm liên quan đến Điều 60 Luật bảo hiểm xã hội, Bộ Tư pháp đã chủ động làm việc với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bảo hiểm xã hội Việt Nam, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam để đánh giá đúng tình hình, phân tích nguyên nhân và đề ra giải pháp khắc phục. Nhiều Bộ, ngành,

PBGDPL, trợ giúp pháp lý, tư vấn pháp luật cho phụ nữ, hòa giải ở cơ sở và lồng ghép giới trong xây dựng pháp luật giai đoạn 2013 – 2017, Chương trình phối hợp công tác số 1249A/CTPH-UBND- BTP ngày 13/11/2014 giữa Ủy ban Dân tộc và Bộ Tư pháp giai đoạn 2014-2020, Chương trình số 474/CTr-BGDĐT-BTP ngày 24/6/2015 giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Tư pháp về việc phối hợp thực hiện công tác pháp chế giai đoạn 2015 – 2020, Chương trình phối hợp số 28-CTr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW ngày 14/7/2015 về phối hợp thông tin tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp giai đoạn 2015-2020, Chương trình phối hợp số 01-CTPH/MTTQ-TTTP-BTP-HLG-LĐLS ngày 11/11/2014 giữa Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Thanh tra Chính phủ, Bộ Tư pháp, Hội Luật gia Việt Nam, Liên đoàn Luật sư Việt Nam về giám sát và nâng cao hiệu quả việc giải quyết khiếu nại, tố cáo ở cơ sở.

phương tiện thông tin đại chúng đã tổ chức giới thiệu, phổ biến Luật bảo hiểm xã hội năm 2014 và Luật bảo hiểm y tế (sửa đổi) bằng nhiều hình hình thức²⁷.

- Về công tác kiểm tra: Giai đoạn 2011-2015, công tác kiểm tra của Hội đồng Trung ương đã được quan tâm, chú trọng hơn. Hằng năm, Hội đồng Trung ương đều ban hành và tổ chức Kế hoạch kiểm tra công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng tại Bộ, ngành, địa phương (trung bình 03 Đoàn/năm). Năm 2015, Hội đồng Trung ương đã đổi mới cách thức kiểm tra bằng việc hướng dẫn Bộ, ngành, Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp tự kiểm tra²⁸ và gửi báo cáo về Cơ quan thường trực Hội đồng Trung ương. Trên cơ sở kết quả tự kiểm tra, Hội đồng Trung ương đã tổ chức kiểm tra trực tiếp tại 02 Bộ (Giáo dục và Đào tạo, Lao động - Thương binh và Xã hội) và 04 địa phương (thành phố Hồ Chí Minh, các tỉnh: Phú Thọ, Ninh Thuận, Bình Thuận). Nội dung kiểm tra tập trung vào việc triển khai thực hiện trách nhiệm được giao theo Luật PBGDPL và nhóm những vấn đề trọng tâm như: kinh phí bảo đảm, việc thực hiện chính sách xã hội hóa, ứng dụng công nghệ thông tin, huy động các phương tiện thông tin truyền thông đại chúng tham gia PBGDPL²⁹. Ngoài ra trong phạm vi, chức năng, nhiệm vụ được giao, các Bộ, ngành đã tổ chức kiểm tra công tác PBGDPL và theo từng chuyên đề, lĩnh vực chuyên sâu, chương trình, đề án về PBGDPL³⁰.

4. Tiếp tục triển khai thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW của Ban Bí thư; Kết luận số 04-KL/TW ngày 19/4/2011 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa XI); Quyết định số 409/QĐ-TTg ngày 09/4/2012 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình hành động thực hiện Kết luận số 04-KL/TW và các Đề án về PBGDPL

Để triển khai thực hiện Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, Cơ quan thường trực Hội đồng Trung ương đã thành lập Ban Chỉ đạo thực hiện Chương trình hành động thực hiện Kết luận số 04-KL/TW do Thứ trưởng làm Trưởng ban, thành viên là đại diện lãnh đạo cấp Vụ các Bộ, ngành liên quan. Các Bộ chủ

²⁷ Bảo hiểm xã hội Việt Nam tổ chức Tọa đàm, giao lưu trực tuyến giải đáp pháp luật về bảo hiểm y tế trên Báo Dân trí; phối hợp với Trung tâm tin tức VTV24 phát phóng sự về bảo hiểm xã hội và bảo hiểm y tế. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội tổ chức tập huấn nội dung cơ bản của Luật bảo hiểm xã hội và các quy định pháp luật có liên quan cho cán bộ làm công tác bảo hiểm xã hội các tập đoàn, tổng công ty nhà nước. Tổng liên đoàn lao động Việt Nam biên soạn và phát hành 50.000 tờ gấp về pháp luật bảo hiểm xã hội và bảo hiểm y tế...

²⁸ Công văn số 2795/HĐPH ngày 04/8/2015 của Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương.

²⁹ Đoàn kiểm tra do Phó Chủ tịch Hội đồng Trương Minh Tuấn, Thứ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông làm Trưởng đoàn kiểm tra tại thành phố Hồ Chí Minh vào ngày 03/12/2015; tại Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội vào ngày 24/12/2015. Đoàn kiểm tra do đồng chí Sơn Minh Thắng, Ủy viên Trung ương Đảng, Thứ trưởng, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Dân tộc làm Trưởng đoàn kiểm tra tại Ninh Thuận và Bình Thuận từ ngày 04/01 đến ngày 08/01/2016. Đoàn Kiểm tra do đồng chí Phan Chí Hiếu, Phó Chủ tịch thường trực Hội đồng đã kiểm tra tại Bộ Giáo dục và Đào tạo (vào ngày 31/12/2015) và tại tỉnh Phú Thọ (vào ngày 18/01/2016).

³⁰ Năm 2011 (Ủy ban Dân tộc; Bộ Quốc phòng, Bộ Tư pháp); Năm 2012 (Bộ Tư pháp, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam); Năm 2013 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Tư pháp); Năm 2014 (Bộ Quốc phòng, Bộ Tài chính, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tư pháp); Năm 2015: Hội đồng phối hợp PBGDPL của Bộ Giáo dục và Đào tạo do Thứ trưởng Phạm Mạnh Hùng, Chủ tịch Hội đồng đã thành lập Đoàn kiểm tra liên ngành kiểm tra công tác PBGDPL và thực hiện Đề án 1928 tại các tỉnh Nghệ An, Thanh Hóa và Thái Bình³⁰. Hội đồng phối hợp PBGDPL Bộ Quốc phòng kiểm tra công tác PBGDPL tại Quân khu 9, Quân khu 4, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh Yên Bái, Học viện Lục quân, Trường Sĩ quan lục quân 2; Ủy ban Quốc gia về thanh niên Việt Nam đã tiến hành kiểm tra công tác PBGDPL cho thanh niên tại các tỉnh Hòa Bình, Sơn La, Hà Nam, Thái Bình, Đồng Nai, thành phố Hồ Chí Minh. Bộ Tư pháp kiểm tra Đề án về PBGDPL tại Hà Nội, Sóc Trăng, Cần Thơ, Bà Rịa - Vũng Tàu...

trì thực hiện Đề án đã thành lập Ban chỉ đạo và xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện các Đề án (Bộ Quốc phòng, Thanh tra Chính phủ, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Tư pháp, Ủy ban Dân tộc...). Năm 2015, Cơ quan thường trực Hội đồng Trung ương đã có văn bản hướng dẫn các Bộ, ngành, địa phương sơ kết 03 năm việc thực hiện Quyết định số 409/QĐ-TTg ngày 09/4/2011 của Thủ tướng Chính phủ. Hằng năm, các cơ quan chủ trì các Đề án đã ban hành và tổ chức thực hiện Kế hoạch triển khai các Đề án theo nhiệm vụ được giao.

Qua 5 năm thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW; Kết luận số 04-KL/TW; Quyết định số 409/QĐ-TTg và các Đề án về PBGDPL đã đạt được các kết quả sau:

- Đây là Chương trình lớn về đối tượng và phạm vi với những giải pháp toàn diện về cơ bản được thực hiện đồng bộ, thống nhất trên cả nước. Cùng với Luật PBGDPL, Chương trình đã nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành về trách nhiệm chỉ đạo và tổ chức thực hiện PBGDPL; huy động được sự tham gia, phối hợp thực hiện của các cơ quan, tổ chức từ Trung ương đến địa phương.

- Việc triển khai Chương trình cơ bản đã bám sát mục tiêu, nội dung đề ra và đạt được nhiều kết quả tích cực. Kết quả đó đã thể hiện sự nỗ lực lớn của các cấp, các ngành và toàn thể xã hội trong việc đưa pháp luật vào cuộc sống.

- Nội dung tuyên truyền, phổ biến cơ bản phù hợp với đối tượng, địa bàn, bảo đảm kết hợp chặt chẽ các hình thức PBGDPL truyền thống và ứng dụng công nghệ thông tin, hình thức PBGDPL mới trong công tác PBGDPL.

- Các Đề án đã tập trung đầu tư nguồn lực có trọng tâm, trọng điểm cho việc thực hiện một số nhiệm vụ trong Luật PBGDPL, trong đó tập trung vào các hình thức, hoạt động PBGDPL cho một số nhóm đối tượng đặc thù; một số địa bàn trọng điểm về vi phạm pháp luật. Thông qua việc thực hiện các Đề án, nhiều hoạt động PBGDPL cho các đối tượng của Đề án đã được thực hiện, tác động tích cực đến nhận thức của đối tượng, góp phần hạn chế vi phạm pháp luật, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở các địa phương.

- Qua triển khai các Đề án, một số mô hình PBGDPL hiệu quả được ghi nhận như đưa nội dung phòng, chống tham nhũng vào giảng dạy tại các cơ sở giáo dục, đào tạo; cách thức lồng ghép nội dung phòng, chống tham nhũng vào môn học giáo dục công dân; mô hình Ngày Hội tôn vinh Hiến pháp, pháp luật; mô hình vận động nhân dân chấp hành pháp luật và nhiều mô hình khác.

II. KẾT QUẢ CÔNG TÁC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT NĂM 2015, NHIỆM KỲ 2011-2015 Ở ĐỊA PHƯƠNG

1. Tổ chức triển khai thi hành Luật PBGDPL và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành

1.1. Về thực hiện chức năng tư vấn: Năm 2015, Hội đồng cấp tỉnh, cấp huyện đã tư vấn giúp Ủy ban nhân dân cùng cấp ban hành Kế hoạch PBGDPL năm 2015 (bảo đảm 100% cấp tỉnh, cấp huyện đều có Kế hoạch); xây dựng, ban hành văn bản liên tịch tăng cường công tác PBGDPL trên các lĩnh vực, đối

tượng đặc thù, địa bàn trọng điểm³¹. Nội dung pháp luật cần phổ biến tập trung vào Hiến pháp, Luật đất đai, các Luật được ban hành trong năm 2014³²; các Luật khác liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích của cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp hoặc gắn với sự kiện chính trị của địa phương; chỉ đạo, tổ chức PBGDPL gắn với tuyên truyền về Đại hội Đảng các cấp qua các buổi sinh hoạt “Ngày Pháp luật” định kỳ, sinh hoạt của tổ chức đoàn thể (Hà Tĩnh, Tây Ninh, Bến Tre).

Nhìn chung, cả nhiệm kỳ 2011-2015, các địa phương đã bám sát sự hướng dẫn của Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp và các Bộ, ngành cấp trên để xây dựng, ban hành văn bản về PBGDPL tạo cơ sở để nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL³³; chỉ đạo các cấp, các ngành về nội dung PBGDPL gắn với những sự kiện chính trị của đất nước, yêu cầu phát triển kinh tế-xã hội, an ninh quốc phòng của địa phương; quan điểm, chính sách mới trong dự thảo văn bản luật thuộc Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Quốc hội nhiệm kỳ khóa XIII, nhất là dự thảo Hiến pháp (sửa đổi), dự thảo Bộ luật dân sự (sửa đổi), dự thảo Bộ luật hình sự (sửa đổi) để phục vụ lấy ý kiến nhân dân³⁴; những vấn đề dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận.

1.2. Về tổ chức triển khai Ngày Pháp luật: Theo hướng dẫn của Bộ Tư pháp, Sở Tư pháp đã tham mưu Ủy ban nhân dân cấp tỉnh ban hành Kế hoạch tổ chức Ngày pháp luật trên địa bàn; có Công văn hướng dẫn các sở, ngành, các huyện, thị xã, thành phố tổ chức triển khai thực hiện (xin xem Phụ lục IV). Theo chỉ đạo của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, các cơ quan, tổ chức và địa phương đã tiến hành tổ chức nhiều hoạt động thiết thực hưởng ứng Ngày Pháp luật như: Tổ chức Ngày hội pháp luật dưới hình thức sân khấu cho người lao động và người sử dụng lao động (thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương, Hà Giang); tổ chức Lễ mít tinh (Hà Nội, Bắc Kạn, Phú Yên, Long An, Sóc Trăng, Quảng Trị...), diễu hành hưởng ứng (Quảng Ngãi...), tổ chức Chương trình nghệ thuật chào mừng với nhiều bài hát sáng tác về Ngày Pháp luật (Hà Giang); tổ chức Tọa đàm (Cao Bằng, Nam Định, Hà Nam...); tổ chức Ngày pháp luật gắn với “phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, “Xây dựng nông thôn mới” (Kon Tum), tổ chức Ngày Pháp luật lồng ghép với việc tổ chức Ngày Đại đoàn kết tại khu dân cư (Phú Thọ)...

³¹ PBGDPL trên các phương tiện thông tin đại chúng, PBGDPL về phòng, chống tham nhũng; giải quyết khiếu nại, tố cáo; PBGDPL cho cán bộ và người lao động trong doanh nghiệp; PBGDPL cho một số đối tượng như: thanh niên, phụ nữ, nông dân...

³² Luật hôn nhân và gia đình, Luật công chứng, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật bảo hiểm y tế, Luật xây dựng, Luật bảo vệ môi trường, Luật căn cước công dân, Luật hộ tịch, Luật đầu tư (sửa đổi), Luật doanh nghiệp (sửa đổi), Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật thi hành án dân sự, Luật bảo hiểm xã hội, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật sỹ quan quân đội nhân dân Việt Nam, Luật công an nhân dân (sửa đổi), Luật giáo dục nghề nghiệp, Luật tổ chức Quốc hội, Luật tổ chức tòa án nhân dân, Luật tổ chức Viện kiểm sát nhân dân

³³ UBND tỉnh Vĩnh Phúc ban hành Kế hoạch số 6383/KH-UBND ngày 11/11/2014 triển khai thực hiện Nghị quyết số 07/2010/NQ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh về PBGDPL giai đoạn 2010-2015 năm 2015; Hậu Giang ban hành Quyết định số 09/2014/QĐ-UBND ngày 06/03/quy định trách nhiệm của các cấp, các ngành, các cơ quan, đơn vị, tổ chức và cá nhân trong công tác PBGDPL trên địa bàn tỉnh; UBND tỉnh Nghệ An ban hành Kế hoạch số 596/KH-UBND ngày 05/11/2014 về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 13-CT/TW về tăng cường sự Lãnh đạo của cấp ủy Đảng đối với công tác tuyên truyền, PBGDPL trong giai đoạn hiện nay...

³⁴ Cả nước có 8,5 triệu lượt người tham gia góp ý dự thảo Bộ luật dân sự (sửa đổi), 7 triệu lượt người tham gia góp ý dự thảo Bộ luật hình sự (sửa đổi).

1.3. Về tổ chức Cuộc thi viết tìm hiểu Hiến pháp: Ủy ban nhân dân các cấp đã hưởng ứng, phát động và tổ chức thành công Cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp, thu hút gần 4,4 triệu bài dự thi. Nhiều địa phương có số lượng bài dự thi lớn; nhiều bài dự thi được đầu tư công phu, chất lượng tốt với nhiều hình ảnh minh họa gắn với sự phát triển về kinh tế, xã hội, văn hóa đời sống của địa phương. Cuộc thi đã được các địa phương tích cực tổ chức tuyên truyền rộng rãi bằng nhiều hình thức phong phú như treo pano, băng rôn, khẩu hiệu, tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng; thực sự trở thành sự kiện sinh hoạt chính trị, pháp lý rộng lớn trong năm 2015, có sức lan toả, ảnh hưởng lớn trong xã hội. Thông qua Cuộc thi đã phổ biến sâu rộng tinh thần và nội dung Hiến pháp đến các tầng lớp nhân dân, góp phần nâng cao hiểu biết, ý thức tôn trọng, chấp hành Hiến pháp, pháp luật, tạo nên thói quen tự giác học tập pháp luật trong xã hội.

1.4. Về triển khai thực hiện PBGDPL cho các nhóm đối tượng đặc thù: Giai đoạn 2011-2015, nhất là từ khi có Luật PBGDPL, nhiều địa phương đã xây dựng, ban hành văn bản để tăng cường công tác PBGDPL cho đối tượng đặc thù như: thanh niên lao động tự do, thanh niên lao động trong các khu công nghiệp, thanh niên nông thôn, thanh niên vi phạm pháp luật; đồng bào dân tộc thiểu số. Công tác PBGDPL cho các đối tượng này được lồng ghép thực hiện trong các Đề án về PBGDPL như Đề án “Tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho người dân nông thôn và đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2013-2016”; Đề án “Tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho người lao động và người sử dụng lao động; Đề án “Tăng cường công tác PBGDPL nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho thanh thiếu niên”... Một số địa phương đã ký kết Chương trình phối hợp PBGDPL cho các đối tượng đặc thù giai đoạn 2015-2016 giữa Sở Tư pháp với Công an tỉnh, Sở Lao động Thương binh và Xã hội, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Hội Nông dân, Hội Liên hiệp phụ nữ (Hậu Giang, Bắc Kạn...); ban hành và thực hiện Đề án, Kế hoạch PBGDPL cho người dân ở vùng dân tộc thiểu số, miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, ven biển, hải đảo³⁵; chú trọng phát triển đội ngũ tuyên truyền viên pháp luật là người dân tộc (Kiên Giang).

Hình thức PBGDPL khá đa dạng đối với từng nhóm đối tượng đặc thù: tổ chức tư vấn pháp luật cho phạm nhân (Bà Rịa - Vũng Tàu); tập huấn, phổ biến kiến thức pháp luật³⁶; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật bằng hình thức sân khấu hóa; biên soạn, phát hành tài liệu bằng tiếng dân tộc, sổ tay, đĩa CD (Đắk Lắk, Sóc Trăng, TP Hồ Chí Minh...); lồng ghép PBGDPL thông qua lễ hội truyền thống; qua mô hình Tổ công nhân tự quản khu nhà trọ tại các khu công nghiệp (Liên đoàn lao động các cấp). Một số địa phương đã tổ chức tuyên truyền, phổ biến các quy định pháp luật cho người khuyết tật tại các Trung tâm, cơ sở bảo trợ xã hội và Hội người mù (Kon Tum, Thanh Hóa, Khánh Hòa, Sóc Trăng, Thái Bình...). Nhiều Sở Tư pháp phối hợp với Công an tỉnh tổ chức

³⁵ Hải Phòng, Bình Thuận, Sóc Trăng, Vĩnh Long, Bình Phước, Quảng Bình, Ninh Thuận, Bình Dương, Sơn La, Quảng Ngãi, Nam Định.

³⁶ Lâm Đồng, An Giang, Kiên Giang, Quảng Ngãi, Sóc Trăng, Đắk Nông, Thừa Thiên - Huế, Lai Châu, Tuyên Quang, Thanh Hóa, Trà Vinh...

PBGDPL cho người đang chấp hành hình phạt tù, người đang bị áp dụng biện pháp đưa vào trường giáo dưỡng, cơ sở cai nghiện bắt buộc học pháp luật và lồng ghép trong chương trình học văn hoá, học nghề, giáo dục tái hòa nhập cộng đồng (Quảng Nam, Đắk Nông, Thừa Thiên-Huế Tiền Giang, Thanh Hóa, TP Hồ Chí Minh ...). Nhiều địa phương chú trọng PBGDPL cho người dân ở vùng dân tộc thiểu số, miền núi, biên giới, ven biển, hải đảo, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn và ngư dân³⁷; người lao động trong các doanh nghiệp³⁸; nạn nhân bạo lực gia đình³⁹.

1.5. Về công tác PBGDPL trong các cơ sở của hệ thống giáo dục quốc dân: Trong giai đoạn 2011-2015, công tác giảng dạy, học tập môn học đạo đức, giáo dục công dân, pháp luật trong chương trình chính khóa và ngoại khóa được bài bản thực hiện dần đi vào nề nếp. Từ đầu năm, nhiều địa phương đã ban hành văn bản hướng dẫn công tác PBGDPL trong các cơ sở giáo dục của hệ thống giáo dục quốc dân; một số địa phương ban hành Kế hoạch liên tịch giữa Sở Tư pháp và Sở Giáo dục và Đào tạo. Đề nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác PBGDPL trong trường học, một số địa phương đã lồng ghép thực hiện Thông tư liên tịch số 30/2010/TTLT-BGDĐT ngày 16/11/2010 của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Tư pháp với việc thực hiện Đề án “Nâng cao chất lượng công tác PBGDPL trong nhà trường” hoặc ban hành Chỉ thị về thực hiện nhiệm vụ trọng tâm công tác giáo dục và đào tạo năm học 2014-2015. Hai ngành Giáo dục và Đào tạo và Tư pháp các cấp đã tổ chức nhiều lớp bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho giáo viên dạy môn pháp luật và môn giáo dục công dân tại các trường cao đẳng, đại học, trung học cơ sở và trung học phổ thông.

Thực hiện Chương trình PBGDPL ngoại khóa cho học sinh, sinh viên trong các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp giai đoạn 2013-2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo, nhiều hình thức PBGDPL trong các cơ sở giáo dục được tổ chức triển khai có hiệu quả như: mô hình “Tiết pháp luật” được thực hiện tại huyện Thủ Thừa và huyện Vĩnh Hưng (Long An)⁴⁰; Tổ PBGDPL nhà trường, Ngày giáo dục pháp luật⁴¹; tổ chức PBGDPL thông qua sinh hoạt chào cờ đầu tuần; thông qua hệ thống phát thanh trường học; tổ chức Hội thi cấp tỉnh “Học sinh trung học phổ thông tìm hiểu về pháp luật” (Sóc Trăng); Hội thi hùng biện “Câu chuyện tình huống đạo đức và pháp luật” dành cho học sinh trung học phổ thông (Quảng Nam); Hội thi “Rung chuông vàng”, “Phiên tòa giả định” (Phú Yên); thành lập phòng tư vấn học đường và tổ tư vấn cho học sinh, sinh viên tại các cơ sở giáo dục (Bà Rịa - Vũng Tàu); tổ chức cho giáo viên và học sinh đi thực tế, dự phiên tòa xét xử vụ án trẻ vị thành niên phạm tội (Vĩnh

³⁷ Xây dựng chương trình phát thanh, truyền hình bằng tiếng dân tộc (Bắc Kạn); phổ biến trực tiếp; biên soạn, phát hành tài liệu pháp luật; lồng ghép phổ biến trong hoạt động văn hóa truyền thống (Khánh Hòa).

³⁸ Liên đoàn lao động nhiều tỉnh đã tổ chức PBGDPL như: phát hành tờ gấp pháp luật; lồng ghép phổ biến pháp luật, tư vấn pháp luật trong các hoạt động của “Tháng Công nhân năm 2015”.

³⁹ Trợ giúp pháp lý cho đối tượng là nạn nhân của bạo lực gia đình; tổ chức sinh hoạt câu lạc bộ pháp luật; hoà giải các mâu thuẫn ở cộng đồng dân cư; biểu dương những điển hình tiên tiến, gương người tốt việc tốt trong xây dựng và đấu tranh phòng, chống bạo lực gia đình (Thừa Thiên Huế, Thanh Hóa, Phú Yên).

⁴⁰ Định kỳ hàng tháng, Phòng Tư pháp thống nhất với Ban Giám hiệu các Trường THCS, THPT về nội dung, thời gian và phân công báo cáo viên pháp luật thực hiện báo cáo trong “Tiết pháp luật” vào buổi chào cờ đầu tuần của tháng

⁴¹ Cần Thơ có 408 Tổ PBGDPL; chọn 01 ngày trong tháng là Ngày giáo dục pháp luật.

Phúc); phát động giáo viên viết đề tài, sáng kiến kinh nghiệm dạy môn pháp luật, đạo đức, giáo dục công dân (Lạng Sơn); thành lập “Câu lạc bộ những người yêu thích môn học pháp luật” (Đại học Thái Bình); triển khai ký cam kết đảm bảo an toàn giao thông, cam kết đội mũ bảo hiểm đạt chuẩn; xây dựng, khai thác tủ sách pháp luật trong nhà trường...

1.6. Về bảo đảm kinh phí cho công tác PBGDPL; triển khai thực hiện xã hội hóa hoạt động PBGDPL: Kinh phí bảo đảm cho công tác PBGDPL đã được quan tâm hơn theo hướng năm sau cao hơn năm trước. Theo thống kê, hiện có 39 địa phương đã ban hành Nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh hoặc Quyết định của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh⁴² quy định về kinh phí phục vụ nhiệm vụ PBGDPL phù hợp với Luật PBGDPL. Các địa phương (bao gồm cả các tỉnh chưa tự cân đối được ngân sách) đã quan tâm hơn trong bố trí kinh phí cho công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp, một số tỉnh kinh phí cấp tăng hơn so với trước khi có Luật⁴³. Bên cạnh nguồn kinh phí do ngân sách nhà nước cấp, nhiều địa phương đã chủ động tìm nguồn kinh phí hỗ trợ từ các tổ chức quốc tế, doanh nghiệp, cá nhân theo hướng xã hội hóa công tác PBGDPL; tổ chức triển khai Đề án “Xã hội hóa công tác PBGDPL và trợ giúp pháp lý” nhằm huy động sự tham gia hỗ trợ của tổ chức, cá nhân cho công tác PBGDPL⁴⁴; thu hút được một số doanh nghiệp, cá nhân, tổ chức tham gia tài trợ cho Cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp tại địa phương, trong đó nhiều giải thưởng từ nguồn kinh phí xã hội hóa. Một số mô hình xã hội hóa hoạt động PBGDPL được áp dụng như: “Quán cà phê với pháp luật”, “100 ly cà phê miễn phí”⁴⁵.

Cùng với hoạt động triển khai Đề án xã hội hóa, Hội Luật gia, Đoàn Luật sư của một số địa phương đã chủ động phối hợp với cơ quan thành viên Hội đồng cấp tỉnh, cấp huyện tổ chức các đợt PBGDPL miễn phí cho nhân dân như: phát hành tài liệu, tờ gấp, tư vấn pháp luật, tuyên truyền lưu động ở vùng sâu, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, tạo điều kiện cho thành viên của tổ chức mình tham gia thông qua hoạt động chuyên môn (Bà Rịa - Vũng Tàu, Cà Mau...).

2. Thực hiện các nhiệm vụ của Hội đồng phối hợp PBGDPL

- Công tác hướng dẫn, định hướng về PBGDPL của Hội đồng được các địa phương thực hiện có nền nếp theo hướng dẫn của Hội đồng Trung ương, Bộ Tư pháp và yêu cầu thực tiễn ở địa phương, cơ sở. Ngay từ đầu năm, Cơ quan

⁴² An Giang, Bà Rịa – Vũng Tàu, Bắc Giang, Bắc Kạn, Bạc Liêu, Bắc Ninh, Bến Tre, Bình Dương, Bình Phước, Bình Thuận, Cần Thơ, Đắk Nông, Đắk Lắk, Điện Biên, Đồng Tháp, Hà Giang, Hậu Giang, Hòa Bình, Khánh Hòa, Lai Châu, Long An, Nghệ An, Ninh Thuận, Phú Thọ, Phú Yên, Quảng Bình, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Quảng Ninh, Quảng Trị, Sóc Trăng, Sơn La, Tây Ninh, Thừa Thiên – Huế, Tiền Giang, TP Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Tuyên Quang, Vĩnh Long...

⁴³ Sóc Trăng (Năm 2015: 2,713 tỷ đồng, năm 2014: 2,334 tỷ đồng); Cà Mau (Năm 2015: 2,7 tỷ đồng, năm 2014: 2,6 tỷ đồng); Đồng Nai (Năm 2015: 3.304 triệu đồng, năm 2014: 2,953 triệu đồng); Kiên Giang (Năm 2015: 1,103 tỷ đồng, năm 2014: 703 triệu đồng); Thanh Hóa (năm 2015: 3,75 tỷ đồng, năm 2014: 3 tỷ đồng); Quảng Nam (năm 2015: 2,16 tỷ đồng, năm 2014: 1,48 tỷ đồng)...

⁴⁴ Bà Rịa - Vũng Tàu, Hậu Giang, Bình Dương, Hòa Bình, Quảng Trị, Thành phố Hồ Chí Minh, Nghệ An, Đà Nẵng, Cao Bằng, Bình Thuận, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Đồng Tháp, Tiền Giang, Lạng Sơn...

⁴⁵ Cần Thơ, Đồng Tháp, Tây Ninh (mời khách hàng uống miễn phí 100 ly cà phê và tổ chức tuyên truyền pháp luật hoặc đặt tờ gấp, tài liệu pháp luật tại quán cà phê để khách hàng đọc, tham khảo).

thường trực Hội đồng phối hợp PBGDPL đã tham mưu Hội đồng ban hành Kế hoạch công tác năm của Hội đồng; Kế hoạch kiểm tra của Hội đồng.

- Hội đồng thường xuyên kiện toàn thành viên khi có thành viên chuyển công tác hoặc nghỉ hưu. Hiện 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, 100% đơn vị cấp huyện đã kiện toàn Hội đồng theo Luật PBGDPL (xin xem Phụ lục I). 63/63 Sở Tư pháp đã thành lập Phòng PBGDPL là đơn vị đầu mối, tham mưu Lãnh đạo Sở Tư pháp, Hội đồng phối hợp PBGDPL cấp tỉnh về PBGDPL. Ở cơ quan chuyên môn thuộc UBND các tỉnh, thành phố, đã thành lập được 286 Phòng Pháp chế (trước năm 2011 có 40 Phòng Pháp chế và 70 Tổ công tác pháp chế với số lượng là 2.059 người) có chức năng tham mưu và tổ chức triển khai công tác PBGDPL trong ngành, lĩnh vực. Tính đến ngày 31/12/2015, cả nước có 6.543 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh, 16.813 báo cáo viên pháp luật cấp huyện và 151.394 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã (xin xem Phụ lục VI), tăng 3.995 báo cáo viên pháp luật và 64.569 tuyên truyền viên pháp luật so với năm 2011. Đội ngũ người làm công tác PBGDPL được định kỳ tham gia tập huấn kiến thức pháp luật, kỹ năng PBGDPL, chất lượng từng bước được nâng lên⁴⁶. Một số ngành còn xây dựng, kiện toàn đội ngũ báo cáo viên pháp luật của ngành⁴⁷. Đội ngũ giáo viên dạy môn pháp luật, môn giáo dục công dân từng bước được bổ sung và chuẩn hóa, cơ bản đáp ứng yêu cầu triển khai thực hiện nhiệm vụ.

- Hằng năm, Hội đồng phối hợp PBGDPL cấp tỉnh, cấp huyện đều tổ chức 02 phiên họp toàn thể định kỳ; các cuộc họp Ban Thư ký để chuẩn bị nội dung và điều kiện trước khi tổ chức Phiên họp Hội đồng. Bên cạnh đó, căn cứ vào yêu cầu thực tế, Hội đồng tổ chức thêm các phiên họp hoặc tổ chức lấy ý kiến các thành viên Hội đồng về những vấn đề thuộc chức năng, nhiệm vụ của Hội đồng.

- Hằng năm, Hội đồng của nhiều địa phương đều tổ chức kiểm tra tại các Sở, ngành, địa phương, kết hợp với kiểm tra theo chuyên đề. Năm 2015, thực hiện Công văn số 2795/HĐPH ngày 04/8/2015 của Hội đồng Trung ương, Hội đồng phối hợp PBGDPL nhiều địa phương đã tổ chức tự kiểm tra bằng việc thành lập Đoàn kiểm tra của Hội đồng cấp tỉnh để kiểm tra công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL cấp huyện và các sở, ban ngành, trong đó một số Hội đồng lồng ghép kiểm tra về PBGDPL trong hoạt động kiểm tra các lĩnh vực tư pháp khác⁴⁸. Một số địa phương hoặc đề nghị các sở, ngành, đoàn thể, Hội đồng cấp huyện tự kiểm tra và báo cáo kết quả về Hội đồng phối hợp PBGDPL tỉnh tổng hợp gửi báo cáo Hội đồng Trung ương⁴⁹.

3. Hình thức, mô hình PBGDPL hiệu quả ở địa phương

3.1. Trong giai đoạn 2011-2015, Hội đồng cấp tỉnh, cấp huyện đã tư vấn Ủy ban nhân dân cùng cấp tổ chức nhiều hình thức, mô hình PBGDPL mới, hiệu quả bên cạnh việc duy trì, phát huy các hình thức PBGDPL truyền thống. Hình

⁴⁶ Năm 2015 có 3.729 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh (chiếm 56,99%), 14.744 báo cáo viên pháp luật cấp huyện (chiếm 87,69%) và 71.621 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã (chiếm 47,31%) được bồi dưỡng kiến thức pháp luật mới, kỹ năng PBGDPL.

⁴⁷ Lực lượng Công an nhân dân có 587 báo cáo viên cấp tỉnh, 805 báo cáo viên cấp huyện

⁴⁸ Cà Mau, Đồng Nai, Bình Dương, Tiền Giang, Điện Biên, Hà Nội, Kon Tum...

⁴⁹ Lạng Sơn, Đắk Nông, Hậu Giang, Quảng Ngãi, Cao Bằng, Sóc Trăng, Bắc Kạn, Nam Định...

thức PBGDPL trực tiếp tiếp tục được sử dụng rộng rãi, nhất là qua hội nghị, hội thảo, tọa đàm, các lớp tập huấn với 4.492.794 cuộc phổ biến pháp luật trực tiếp cho 605.712.722 lượt người tham dự⁵⁰. Theo hướng dẫn của Trung ương, việc phổ biến pháp luật trực tiếp được các địa phương tổ chức theo hướng tăng cường trao đổi, đối thoại chính sách, pháp luật giữa cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội với người dân.

Các chuyên trang, chuyên mục pháp luật trên báo chí ở địa phương, nhất là báo đảng, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, thành phố và báo chuyên ngành pháp luật được cải tiến, tăng về số lượng, cách trình bày hấp dẫn dưới nhiều dạng hội - đáp, tình huống, tiểu phẩm, phóng sự, giới thiệu văn bản, nghiên cứu trao đổi với nội dung thiết thực. Trong 02 năm (2014-2015) các phương tiện thông tin đại chúng ở địa phương đã đăng tải, phát 1.812.459 tin, bài pháp luật. Hệ thống đài truyền thanh xã hầu hết đều có chương trình, chuyên mục phát thanh pháp luật với số lần phát sóng chương trình PBGDPL là 2.075.233 lần.

Hình thức thi tìm hiểu pháp luật, giao lưu, sinh hoạt văn hoá, văn nghệ có lồng ghép nội dung pháp luật được đổi mới, đa dạng hóa về hình thức. Bên cạnh hình thức thi viết tìm hiểu pháp luật truyền thống, nhiều nơi đã phát triển các hình thức thi sân khấu. Theo thống kê, trong hai năm (2014-2015), các địa phương đã tổ chức 27.875 cuộc thi tìm hiểu pháp luật thu hút 12.633.203 lượt người tham gia. Ngoài việc hưởng ứng các cuộc thi do Trung ương phát động, nhiều nơi đã chủ động tổ chức thi tìm hiểu các quy định pháp luật liên quan đến việc thực hiện nhiệm vụ của địa phương, theo nhu cầu của từng nhóm đối tượng. Các cuộc giao lưu văn hoá, văn nghệ lồng ghép nội dung thi pháp luật được nhiều địa phương tổ chức.

Tài liệu pháp luật được biên soạn, phát miễn phí khá đa dạng, số lượng nhiều hơn so với trước đây. Trên cơ sở đề cương giới thiệu pháp luật và tài liệu pháp luật do các cơ quan của Trung ương phát hành, các địa phương đã biên soạn cho phù hợp với đối tượng, thực tiễn và yêu cầu của địa phương. Trong giai đoạn 2011-2015, các địa phương đã phát hành miễn phí 342.593.014 bản tài liệu pháp luật các loại⁵¹.

Mô hình tủ sách pháp luật đã có bước phát triển mới. Trước năm 2011, tủ sách pháp luật chủ yếu được đặt tại Ủy ban nhân dân cấp xã để phục vụ nhu cầu tìm hiểu pháp luật của cán bộ, công chức và một bộ phận người dân. Từ năm 2011 đến nay, thực hiện Quyết định số 06/2010/QĐ-TTg ngày 25/01/2010 của Thủ tướng Chính phủ, mô hình tủ sách pháp luật đã phát triển hơn với 11.637 tủ sách pháp luật cấp xã/11.158 xã, phường, thị trấn, trong đó có 61/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã xây dựng tủ sách pháp luật tại 100% đơn vị cấp xã (02 tỉnh Điện Biên và Kon Tum do có sự chia tách, thành lập đơn vị cấp xã nên chưa thành lập tủ sách tại 100% đơn vị cấp xã). Bên cạnh tủ sách pháp luật

⁵⁰ Năm 2011: tổ chức 932,656 cuộc cho 374,938,386 lượt người; năm 2012: tổ chức 852,192 cuộc cho 62,251,809 lượt người; năm 2013: tổ chức 747,791 cuộc cho 54,642,598 lượt người; năm 2014: tổ chức 1,022,380 cuộc cho 61,171,179 lượt người; năm 2015: tổ chức 937,775 cuộc cho 52,708,750 lượt người

⁵¹ Năm 2011: 112,699,382 bản tài liệu; năm 2012: 101,158,987 bản tài liệu; năm 2013: 34,849,835 bản tài liệu; năm 2014: 49,699,562 bản tài liệu; năm 2015: 44,185,248 bản tài liệu.

cấp xã, đến nay, đã phát triển và nhân rộng nhiều mô hình tủ sách pháp luật có hiệu quả khác, tạo được nhiều “kênh” tuyên truyền pháp luật cho cán bộ, nhân dân như: tủ sách, ngăn sách pháp luật tại điểm Bưu điện - Văn hóa xã; tủ sách, ngăn sách pháp luật tại hệ thống thư viện công cộng; tủ sách, ngăn sách pháp luật tại Đoàn biên phòng; tủ sách, ngăn sách pháp luật trong cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, trường học (Năm 2015: 60.308 tủ sách; năm 2010: 24.075 tủ sách) (xin xem Phụ lục VIII); tủ sách, túi sách pháp luật lưu động tại các vùng dân tộc, tôn giáo và xã hội hóa công tác này với mô hình ngăn sách, túi sách tại các làng, ấp, khóm, khu dân cư văn hóa, giỏ sách pháp luật tại các khu công nghiệp.

3.2. Bên cạnh các hình thức PBGDPL nêu trên, các địa phương đã có nhiều tìm tòi, sáng tạo áp dụng một số hình thức mới, hiệu quả như: lồng ghép PBGDPL với phong trào của các tổ chức chính trị - xã hội (phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư”, thanh niên tình nguyện...); lựa chọn nội dung pháp luật phù hợp đưa vào hương ước, qui ước; ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác PBGDPL (xây dựng, duy trì Cổng Thông tin điện tử của Hội đồng phối hợp PBGDPL tỉnh, thành phố⁵²; tổ chức Hội nghị trực tuyến⁵³; giải đáp pháp luật qua thư điện tử, gửi ý kiến giải đáp qua đường bưu điện và thực hiện các buổi giao lưu trực tuyến trên mạng Internet⁵⁴); thực hiện chương trình tư vấn pháp luật trực tiếp trên sóng phát thanh (Vĩnh Long, Bến Tre, Đồng Tháp...); mô hình “Vận động nông dân chấp hành pháp luật về vệ sinh, an toàn thực phẩm trong sản xuất, chế biến lương thực, thực phẩm”⁵⁵; tổ chức đối thoại chính sách, pháp luật với doanh nghiệp trên địa bàn⁵⁶. Một số địa phương tổ chức lồng ghép phổ biến pháp luật trong tiếp xúc cử tri của đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp (Lạng Sơn...); chiếu phim lưu động có lồng ghép PBGDPL (Lâm Đồng); lồng ghép tuyên truyền pháp luật thông qua sinh hoạt chi bộ (Vĩnh Phúc); mô hình quán cà phê với pháp luật (Cần Thơ, Đồng Tháp); lắp đặt loa truyền thanh tại các ngã tư thông tin về Ngày pháp luật (Hà Nội); thực hiện chương trình tư vấn pháp luật trực tiếp trên sóng phát thanh (Vĩnh Long, Bến Tre, Đồng Tháp...); hoạt động “Truyền thông pháp luật tại cộng đồng” lồng ghép các hoạt động văn hóa, văn nghệ với tuyên truyền, phổ biến pháp luật (Cà Mau).

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Ưu điểm

1.1. Về công tác PBGDPL năm 2015

Công tác PBGDPL được triển khai bài bản, rộng khắp gắn với thực hiện Luật PBGDPL, các Chương trình, Đề án về PBGDPL, qua đó mang lại nhiều kết quả tích cực, ngày càng phát huy hiệu quả trong việc gắn kết công tác xây dựng pháp luật với việc tổ chức thi hành pháp luật. Vai trò của cơ quan thường trực

⁵² Thành phố Hà Nội, tỉnh Hà Tĩnh, tỉnh Khánh Hòa, tỉnh Quảng Nam...

⁵³ Thanh Hóa, Cao Bằng tổ chức Hội nghị PBGDPL bằng hình thức trực tuyến với cấp huyện.

⁵⁴ Hà Nội, Phú Thọ, TP Hồ Chí Minh, Bạc Liêu, An Giang, Ninh Thuận, Đồng Tháp, Tây Ninh, Lâm Đồng, Bình Thuận, Thanh Hóa, Nghệ An, Đà Nẵng, Cao Bằng, Hà Nam, Lạng Sơn, Khánh Hòa, Quảng Nam...

⁵⁵ Hội Nông dân các tỉnh: Lâm Đồng, Hải Dương, Tiền Giang, Thái Bình

⁵⁶ Cục thuế Quảng Bình, Thái Bình, Lào Cai, Hải Dương, Đà Nẵng, Hà Giang, Quảng Ninh, Yên Bái...

Hội đồng, Ban Thư ký của Hội đồng, các Ban Chỉ đạo, Tổ giúp việc ngày càng được phát huy, thể hiện dấu ấn đậm nét.

Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp đã bám sát nhiệm vụ, quyền hạn được giao, Kế hoạch công tác và nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh của địa phương; thực hiện tốt chức năng tư vấn, tham mưu triển khai công tác PBGDPL mang lại nhiều kết quả tích cực, góp phần nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL. Công tác phối hợp ngày chặt chẽ, bài bản hơn, trách nhiệm được nâng lên, bước đầu huy động được các nguồn lực xã hội tham gia gắn với khai thác, sử dụng có hiệu quả các nguồn lực. Vai trò của cơ quan thường trực Hội đồng, Ban Thư ký của Hội đồng, các Ban Chỉ đạo, Tổ giúp việc được phát huy và ngày càng rõ nét.

Điểm sáng nổi bật nhất là tổ chức thành công Cuộc thi viết tìm hiểu Hiến pháp; tuyên truyền, quán triệt, phổ biến gắn với triển khai thi hành các luật, pháp lệnh mới ban hành; lấy ý kiến nhân dân đối với dự thảo Bộ luật dân sự (sửa đổi), Bộ luật hình sự (sửa đổi) và các dự thảo luật có liên quan trực tiếp tới người dân, doanh nghiệp như: an toàn giao thông; thuế, hải quan, đầu tư, kinh doanh, xử lý vi phạm hành chính; thủ tục hành chính; bảo vệ môi trường; chủ quyền biển, hải đảo, quy chế biên giới. Qua đó, góp phần nâng cao hiểu biết, ý thức trách nhiệm trong tôn trọng, chấp hành Hiến pháp, pháp luật, tạo thói quen tự giác học tập pháp luật trong xã hội.

Công tác quản lý nhà nước về PBGDPL được quan tâm, chú trọng và tăng cường hơn. Công tác PBGDPL đã gắn kết chặt chẽ hơn với công tác xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật; gắn với đối thoại chính sách, phản ứng chính sách linh hoạt, với việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước của các Bộ, ngành, địa phương. Hầu hết các văn bản pháp luật mới được ban hành đều được quán triệt, phổ biến đến cán bộ, nhân dân bằng những hình thức thích hợp. Nội dung, hình thức PBGDPL được đổi mới theo hướng thiết thực, hiệu quả hơn. Công tác xã hội hóa hoạt động PBGDPL được quan tâm, thu được những kết quả bước đầu. Ngày Pháp luật được triển khai bài bản và từng bước đi vào nền nếp.

1.2. Nhìn lại nhiệm kỳ 2011-2015

- Công tác quản lý nhà nước về PBGDPL ngày càng được chú trọng và tăng cường. Thể chế, chính sách trong các lĩnh vực này đã được hoàn thiện với việc Quốc hội thông qua Luật PBGDPL và 06 văn bản quy định chi tiết thi hành đã tạo lập khuôn khổ pháp lý cho bước chuyển mới, căn bản trong các công tác này. Điều kiện bảo đảm thực hiện công tác PBGDPL ngày càng được quan tâm hơn.

- Công tác PBGDPL đã thực sự trở thành nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị; đã thu hút được sự tham gia, vào cuộc của các cấp, các ngành theo tinh thần xã hội hóa. Nội dung PBGDPL ngày càng bám sát công tác xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật. Cùng với việc phổ biến các quy định của pháp luật, đã chú trọng hơn đến giáo dục ý thức pháp luật gắn với hành vi thực thi pháp luật. Việc PBGDPL đối với các luật, pháp lệnh được chú trọng ngay từ giai đoạn soạn thảo, lấy ý kiến; tập trung vào những vấn đề dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận; các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.

- Bên cạnh việc duy trì, phát triển các hình thức PBGDPL truyền thống, các Bộ, ngành, địa phương đã áp dụng nhiều hình thức, mô hình PBGDPL mới, phù hợp với đối tượng, địa bàn; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác PBGDPL. Công tác PBGDPL trong nhà trường được Bộ Tư pháp và Bộ Giáo dục và Đào tạo quan tâm phối hợp chỉ đạo, hướng dẫn triển khai có hiệu quả.

- Đội ngũ cán bộ làm công tác PBGDPL được củng cố, kiện toàn và hoạt động ngày càng hiệu quả. Hoàn thành việc kiện toàn Hội đồng Trung ương và tại 63/63 cấp tỉnh, 100% cấp huyện. Dù Luật PBGDPL không bắt buộc phải thành lập, nhưng căn cứ vào yêu cầu thực tiễn, 25 Bộ, ngành, đoàn thể ở Trung ương tiếp tục duy trì và kiện toàn Hội đồng (xin xem Phụ lục I). Đội ngũ báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật được củng cố, kiện toàn, được bồi dưỡng kiến thức, nâng cao kỹ năng PBGDPL. Công tác phối hợp để lồng ghép, khai thông và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực được chú trọng với việc đề cao vai trò tư vấn, tham mưu của Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp.

- Đặc biệt, kể từ năm 2013, Ngày Pháp luật Việt Nam đã được triển khai đồng bộ trên cả nước; thực sự trở thành sự kiện chính trị, pháp lý, góp phần nâng cao ý thức của cán bộ, Nhân dân sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật. Có thể khẳng định, đến nay ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân từng bước được nâng cao, góp phần tích cực vào việc phát triển kinh tế - xã hội, ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và tăng cường quản lý nhà nước bằng pháp luật. Tình hình vi phạm pháp luật, khiếu nại, tố cáo có chiều hướng giảm.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

2.1. Tồn tại, hạn chế

- Việc xây dựng, ban hành Kế hoạch PBGDPL; Kế hoạch hoạt động của Hội đồng, Kế hoạch triển khai Chương trình, Đề án về PBGDPL của một số Bộ, ngành, địa phương còn chậm; chương trình, đề án về PBGDPL nhiều, mục tiêu lớn nhưng thiếu nguồn lực bảo đảm, nhất là tại các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách; tình trạng trùng lặp, chồng chéo vẫn còn; chính sách xã hội hóa PBGDPL chưa thu hút được nhiều nguồn lực tham gia hỗ trợ, tài trợ; công tác PBGDPL cho các đối tượng đặc thù hiệu quả chưa cao.

- Nội dung PBGDPL ở một số Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương còn dàn trải, thiếu trọng tâm, trọng điểm, chưa sát với nhu cầu, chưa gắn với trách nhiệm học tập tìm hiểu pháp luật và hoạt động tập huấn nghiệp vụ của cán bộ, công chức. Một số hình thức PBGDPL chưa phù hợp với tính chất, đặc điểm của đối tượng đặc thù. Việc tuyên truyền, giải thích một số chính sách, quy định mới thiếu kịp thời (như chính sách hưởng bảo hiểm xã hội một lần đối với người lao động quy định tại Điều 60 Luật bảo hiểm xã hội).

- Hình thức PBGDPL ở một số Bộ, ngành, địa phương chậm được đổi mới; chưa khắc phục được tính hình thức trong hoạt động PBGDPL. Hiệu quả khai thác Tủ sách pháp luật chưa cao. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác PBGDPL chưa được chú trọng đúng mức.

- Một số Hội đồng, Ban Chỉ đạo, Tổ giúp việc chưa phát huy hết vai trò, trách nhiệm trong tư vấn hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc triển khai công tác PBGDPL. Một số thành viên chưa phát huy đầy đủ vai trò, trách nhiệm, chưa tích cực tham gia các hoạt động của Hội đồng⁵⁷; sự phối hợp đôi lúc thiếu chặt chẽ; chế độ báo cáo, thống kê đôi khi còn chưa bảo đảm tiến độ.

- Kinh phí bảo đảm cho công tác PBGDPL còn hạn chế; nhiều nơi chưa có kinh phí riêng (Bộ Công Thương, Bộ Ngoại giao, Cao Bằng); có Chương trình, Đề án về PBGDPL chưa được bố trí kinh phí riêng (Hậu Giang, Đắk Nông, Cần Thơ), thậm chí có nơi chưa được bố trí kinh phí PBGDPL (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh).

- Tình hình vi phạm pháp luật và tội phạm còn diễn biến phức tạp, có biểu hiện gia tăng các vi phạm về bảo đảm trật tự an toàn xã hội, an toàn giao thông, bảo vệ môi trường, trong đó số vụ vi phạm hành chính vẫn ở mức cao⁵⁸.

2.2. Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế

a) Nguyên nhân chủ quan

- Một số Bộ, ngành, địa phương chưa quan tâm đúng mức đến công tác quản lý nhà nước về PBGDPL, theo đó, sự hướng dẫn, chỉ đạo đối với công tác này còn thiếu; chưa bố trí các điều kiện cả về nhân lực, tài chính cho công tác này. Một số thành viên Hội đồng, Ban Thư ký nhận thức chưa đầy đủ về trách nhiệm trong chỉ đạo, tham gia hoạt động của Hội đồng; chất lượng tham mưu của cơ quan thường trực một số Hội đồng chưa cao. Cơ quan chủ trì một số Đề án về PBGDPL chưa chủ động triển khai thực hiện các nhiệm vụ.

- Đội ngũ công chức tham mưu quản lý nhà nước về PBGDPL, nhất là ở cấp xã, báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật trình độ chưa đồng đều. Hoạt động bồi dưỡng, tập huấn thiên về nâng cao kiến thức pháp luật mà ít bồi dưỡng nâng cao kỹ năng, phương pháp cho đội ngũ làm công tác PBGDPL.

- Một số Bộ, ngành, địa phương còn chưa thường xuyên nhân rộng các mô hình điểm, hình thức PBGDPL có hiệu quả.

- Một số chính sách, quy định mới chưa nhận được sự đồng thuận cao từ xã hội trong thi hành như quy định tại Điều 60 Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014.

b) Nguyên nhân khách quan

- Hệ thống pháp luật đang trong quá trình hoàn thiện, thiếu ổn định; nhu cầu, kỳ vọng và đòi hỏi của xã hội, của lãnh đạo Đảng, Nhà nước đối với công tác PBGDPL là rất lớn, trong khi đó, để làm tốt công tác này đòi hỏi phải kiên trì, thường xuyên, liên tục, vừa làm, vừa tổng kết, rút kinh nghiệm.

- Thành viên Hội đồng, Ban Thư ký kiêm nhiệm nhiều công việc; ít có thời gian tham gia hoạt động của Hội đồng. Nguồn nhân lực PBGDPL thiếu về

⁵⁷ Nhiều thành viên Hội đồng phối hợp PBGDPL chưa tham dự đầy đủ các cuộc họp của Hội đồng, thậm chí có thành viên Hội đồng chưa tham dự cuộc họp từ khi Hội đồng được kiện toàn theo Luật PBGDPL.

⁵⁸ Theo báo cáo của 15/20 bộ, cơ quan ngang bộ; 63/63 địa phương, năm 2015 có 9.445.474 vụ vi phạm hành chính được phát hiện, đã ra 4.142.875 quyết định xử phạt với tổng số tiền hơn 7.338 tỷ đồng

số lượng, chất lượng chưa đồng đều; một số địa phương Phòng PBGDPL chỉ có 03 công chức, trong khi khối lượng công việc phải triển khai rất lớn⁵⁹.

- Tác động của công tác phổ biến, giáo dục pháp luật đối với việc thi hành và chấp hành pháp luật của người dân còn hạn chế. Một bộ phận người dân và cán bộ, công chức, viên chức, người lao động nhận thức pháp luật còn hạn chế, chưa có thói quen tích cực, chủ động tự giác học tập, tìm hiểu, chấp hành pháp luật; việc xử lý vi phạm đôi khi chưa nghiêm nên chưa tạo được sự chuyển biến rõ rệt trong ý thức tôn trọng, chấp hành pháp luật.

- Kinh tế đất nước và các địa phương gặp khó khăn, nguồn thu thấp đã tác động đến việc bố trí kinh phí cho PBGDPL; PBGDPL là hoạt động không phát sinh lợi nhuận nên rất khó thu hút sự hỗ trợ, tài trợ của tổ chức, doanh nghiệp.

IV. MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

1. Nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò, ý nghĩa của công tác PBGDPL, một bộ phận của công tác chính trị, tư tưởng, khâu đầu tiên của hoạt động thi hành pháp luật và là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị, trong đó ngành Tư pháp giữ vai trò nòng cốt. Đặc biệt, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, kịp thời của cấp uỷ Đảng, chính quyền các cấp, sự chủ động thực hiện PBGDPL của các Bộ, ngành, địa phương; sự phối hợp, hỗ trợ đầy trách nhiệm của các tổ chức đoàn thể là yếu tố quyết định cho thành công của công tác PBGDPL.

2. Cần chú trọng công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách, chương trình, Đề án về PBGDPL; tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện; kịp thời sơ kết, tổng kết, động viên, khen thưởng kịp thời đối với những tập thể, cá nhân có thành tích trong PBGDPL; phát hiện các mô hình, cách làm hiệu quả trong thực tiễn để rút kinh nghiệm, nhân ra diện rộng.

3. Phát huy đầy đủ vai trò của Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp trong tư vấn, tham mưu về công tác PBGDPL; tăng cường trách nhiệm của từng thành viên của Hội đồng, Ban Thư ký trong thực hiện các nhiệm vụ của Hội đồng.

4. Cần có tư duy đổi mới, sáng tạo trong triển khai công tác PBGDPL phù hợp với từng đối tượng, địa bàn. Hình thức PBGDPL, nội dung pháp luật được phổ biến phải phù hợp và xuất phát từ nhu cầu của đối tượng. Lấy ý thức chấp hành pháp luật của người dân, doanh nghiệp và ý thức tuân thủ, chấp hành pháp luật trong thực thi công vụ của cán bộ, công chức, viên chức là thước đo hiệu quả công tác PBGDPL. Công tác PBGDPL cần phải được thực hiện đồng bộ, gắn với nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, Bộ, ngành, địa phương và có trọng tâm, trọng điểm.

5. Bảo đảm đầy đủ nguồn lực con người, kinh phí cho hoạt động PBGDPL; tăng cường xã hội hóa, có giải pháp hiệu quả để thu hút, huy động sự tham gia, đóng góp, hỗ trợ của tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp trong công tác PBGDPL.

⁵⁹ Sở Tư pháp Phú Yên, Quảng Trị, Bà Rịa - Vũng Tàu, TP Cần Thơ, Hà Giang, Bắc Ninh...

PHẦN THỨ HAI
ĐỊNH HƯỚNG GIAI ĐOẠN 2016-2020, NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM VÀ
GIẢI PHÁP CÔNG TÁC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT NĂM 2016

Giai đoạn 2016-2020, cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin tiếp tục phát triển mạnh mẽ. Năm năm tới là thời kỳ Việt Nam thực hiện đầy đủ các cam kết trong Cộng đồng ASEAN và WTO, tham gia các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới, hội nhập quốc tế với tầm mức sâu rộng hơn nhiều so với giai đoạn trước. Bên cạnh những thuận lợi, cơ hội, giai đoạn này còn ẩn chứa nhiều khó khăn, thách thức. Năm 2016, nước ta có nhiều sự kiện chính trị đặc biệt: Triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng và văn kiện Đại hội Đảng các cấp; tổng kết nhiệm kỳ của Quốc hội, Chính phủ; tổ chức bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và Hội đồng nhân dân các cấp; Việt Nam chính thức tham gia Cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC); ký kết các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới như Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP), Hiệp định thương mại tự do Việt Nam-EU. Quốc hội đã ban hành và dự kiến sẽ ban hành nhiều luật quan trọng về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân, liên quan đến công tác phổ biến, giáo dục pháp luật như: Luật tiếp cận thông tin, Luật báo chí (sửa đổi)... Nhiều nghề luật, hội luật đã ra đời và tiếp tục được kiện toàn. Chính vì vậy, yêu cầu đổi mới công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng là cấp thiết.

Với bối cảnh như vậy, công tác PBGDPL định hướng giai đoạn 2016-2020 và năm 2016 cần tập trung vào những nội dung sau đây:

I. ĐỊNH HƯỚNG HOẠT ĐỘNG GIAI ĐOẠN 2016-2020

1. Tổ chức nghiên cứu lý luận, sơ kết, đánh giá thực tiễn triển khai Luật PBGDPL và công tác PBGDPL, qua đó xác định những tồn tại, hạn chế, bất cập để đề xuất tiếp tục hoàn thiện thể chế, chính sách, tạo cơ sở pháp lý đồng bộ, thống nhất cho công tác PBGDPL.

2. Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác PBGDPL đáp ứng yêu cầu thực hiện bước chuyển hướng chiến lược từ xây dựng pháp luật sang giai đoạn hoàn thiện pháp luật gắn với tổ chức thi hành pháp luật; bảo đảm gắn kết giữa công tác PBGDPL với công tác xây dựng pháp luật, là khâu đầu tiên có vai trò quan trọng trong tổ chức thi hành pháp luật, tạo chuyển biến căn bản, bền vững, toàn diện trong ý thức tuân thủ, chấp hành Hiến pháp và pháp luật đáp ứng yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; nâng cao ý thức tuân thủ, chấp hành pháp luật của nhân dân và thi hành pháp luật của cán bộ, công chức, viên chức; coi đây là một trong những tiêu chí quan trọng, là thước đo đánh giá hiệu quả công tác PBGDPL trước năm 2020.

3. Tiếp tục phát huy vai trò của Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp trong tư vấn, tham mưu triển khai công tác PBGDPL; phát huy vai trò nòng cốt của cơ quan thường trực Hội đồng; tăng cường trách nhiệm của từng thành viên Hội đồng, Ban Thư ký trong thực hiện nhiệm vụ của Hội đồng, Ban Thư ký. Chú trọng định hướng tư vấn tuyên truyền, phổ biến các luật, pháp lệnh mới, các

nội dung pháp luật thiết thực với người dân, doanh nghiệp, tiếp tục chú trọng tuyên truyền, phổ biến mục tiêu, chính sách các văn bản luật trong quá trình soạn thảo; mục tiêu, quan điểm cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp; nội dung điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên; tăng cường năng lực phản ứng chính sách, đối thoại chính sách, tư vấn, hướng dẫn, giải đáp tháo gỡ vướng mắc gắn với những vấn đề mà dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận xã hội; hỗ trợ và tạo điều kiện để mọi cá nhân, tổ chức tiếp cận, sử dụng pháp luật làm phương tiện, công cụ bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình, coi đây là khâu đầu tiên và có vai trò quan trọng trong tổ chức thi hành pháp luật.

4. Tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PBGDPL; đổi mới nội dung, phương thức tổ chức Ngày Pháp luật Việt Nam, bảo đảm thiết thực, hiệu quả; tổ chức thực hiện tốt công tác PBGDPL cho nhóm đối tượng đặc thù, chính sách xã hội hóa hoạt động PBGDPL để thu hút, huy động mọi nguồn lực xã hội. Chuẩn hóa tài liệu PBGDPL; củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực PBGDPL; tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật; đầu tư bảo đảm kinh phí PBGDPL cho đối tượng đặc thù, tại các lĩnh vực, địa bàn có điều kiện kinh tế khó khăn và ít có tổ chức, cá nhân tham gia; quản lý, khai thác và sử dụng có hiệu quả nguồn lực đầu tư cho công tác PBGDPL, bảo đảm sử dụng tiết kiệm, thiết thực, hiệu quả.

5. Tăng cường công tác kiểm tra, chú trọng tự kiểm tra; thanh tra, giám sát, theo dõi việc thực hiện công tác PBGDPL; sơ kết, tổng kết, nhận rộng các mô hình hay, cách làm hiệu quả; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, phát huy vai trò của các cơ quan báo chí, truyền thông trong PBGDPL; khai thác có hiệu quả các ứng dụng tại Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật; nghiên cứu, xây dựng Tủ sách pháp luật điện tử; phát triển mạng lưới các thiết chế hỗ trợ pháp luật cho người dân tại cơ sở.

II. NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM, GIẢI PHÁP CÔNG TÁC NĂM 2016

1. Nhiệm vụ trọng tâm

1.1. Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương

a) Tư vấn, cho ý kiến đối với dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình PBGDPL của Chính phủ giai đoạn 2016-2020 và Đề án đổi mới công tác PBGDPL (nếu được Thủ tướng Chính phủ cho phép xây dựng).

b) Tư vấn, tham mưu hướng dẫn sơ kết 03 năm triển khai thực hiện Luật PBGDPL và các văn bản hướng dẫn thi hành.

c) Định hướng tổng kết triển khai thực hiện các Đề án về PBGDPL tại Quyết định số 1133/QĐ-TTg ngày 15/7/2013 của Thủ tướng Chính phủ; nghiên cứu, đề xuất xây dựng một số Đề án về PBGDPL cho đối tượng đặc thù trong Chương trình PBGDPL giai đoạn 2016-2020.

d) Ban hành, tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch hoạt động của Hội đồng Trung ương năm 2016; Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình phối hợp số 28- CTr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW của Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp Trung

ương và Hội đồng Trung ương về phối hợp thông tin, tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp giai đoạn 2015-2020.

d) Định hướng những nội dung pháp luật cần PBGDPL gắn với xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật, trong đó tập trung vào những nội dung sau:

- Tiếp tục chỉ đạo tuyên truyền, phổ biến Hiến pháp năm 2013 và các văn bản luật, pháp lệnh mới được thông qua, có hiệu lực năm 2015 và năm 2016 (đặc biệt là những văn bản pháp luật về tổ chức bộ máy nhà nước, các văn bản quy định về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân, các văn bản gắn với sự kiện chính trị của đất nước, Bộ, ngành, địa phương... Tập trung chỉ đạo, tuyên truyền, phổ biến Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân, đặc biệt từ ngày 01/3/2016 đến hết ngày 22/5/2016.

- Phổ biến sâu rộng chủ trương, quan điểm, chính sách của dự thảo luật, pháp lệnh dự kiến trình Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, cho ý kiến hoặc thông qua trong năm 2016 và năm 2017. Tổ chức tuyên truyền, phổ biến sâu rộng các quan điểm, chính sách, văn bản về cải cách hành chính, trọng tâm là các thủ tục hành chính liên quan trực tiếp đến người dân, doanh nghiệp; chủ trương, nhiệm vụ cải cách tư pháp và hoạt động tư pháp.

- Tập trung tuyên truyền, phổ biến các quy định pháp luật mà dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận, các quy định pháp luật mới ban hành liên quan đến phạm vi quản lý của Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương.

- Phổ biến, giới thiệu những nội dung của các điều ước quốc tế mà nước ta là thành viên, các thỏa thuận quốc tế liên quan đến người dân, doanh nghiệp, tập trung vào các quy định của Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP), Hiệp định thương mại tự do Việt Nam-EU, pháp luật về cộng đồng ASEAN; các Điều ước quốc tế về nhân quyền mà Việt Nam là thành viên; các thỏa thuận ký kết giữa Việt Nam với các nước có chung đường biên giới.

e) Tổ chức triển khai tốt các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương về công tác PBGDPL, đặc biệt là phối hợp, định hướng lựa chọn nội dung PBGDPL phù hợp để giải quyết các vấn đề đột xuất, vướng mắc về thực tiễn thi hành pháp luật.

g) Định hướng chủ đề, nội dung, hình thức tổ chức Ngày Pháp luật năm 2016 và tham mưu tổ chức Lễ hưởng ứng Ngày Pháp luật năm 2016 gắn với Cuộc thi Hòa giải viên giỏi toàn quốc lần thứ III bảo đảm hiệu quả, thiết thực.

h) Nghiên cứu, tư vấn giải pháp tháo gỡ khó khăn về kinh phí cho công tác PBGDPL nhất là tại các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách; triển khai các giải pháp cụ thể để thu hút, huy động sự tham gia của tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân trong hỗ trợ kinh phí, tham gia hoạt động PBGDPL theo chủ trương xã hội hóa. Tập trung rà soát thể chế về kinh phí bảo đảm cho hoạt động của Hội đồng nói riêng, cho công tác PBGDPL nói chung, trong đó có xã hội hóa công tác PBGDPL; nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung thể chế cho phù hợp.

i) Tổ chức một số Đoàn kiểm tra của Hội đồng để kiểm tra, đánh giá kết quả triển khai thực hiện Luật PBGDPL và các văn bản hướng dẫn thi hành; đánh giá về kết quả công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL tại một số Bộ, ngành và Hội đồng các cấp.

k) Sơ kết hoạt động của Hội đồng 06 tháng đầu năm 2016; tổng kết hoạt động năm 2016; xác định phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2017; đề ra các giải pháp để nâng cao hiệu quả hoạt động của Hội đồng trong thời gian tới.

l) Phân công thành viên Hội đồng Trung ương chủ trì các nhiệm vụ sau:

- Phó Chủ tịch thường trực Hội đồng, Thứ trưởng Bộ Tư pháp chỉ đạo việc theo dõi, đôn đốc các Bộ, ngành, địa phương triển khai các nhiệm vụ được giao theo Luật PBGDPL; kịp thời cập nhật văn bản quy phạm pháp luật vào Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật.

- Phó Chủ tịch Hội đồng, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo công tác PBGDPL trong nhà trường; chỉ đạo, hướng dẫn, đổi mới nội dung, phương pháp, chương trình, nội dung PBGDPL; nâng cao năng lực cho đội ngũ giáo viên, giảng viên giảng dạy môn pháp luật, giáo dục công dân.

- Phó Chủ tịch Hội đồng, Thứ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông chỉ đạo phương tiện truyền thông đại chúng, các cơ quan báo chí tăng cường các hoạt động truyền thông, PBGDPL.

- Thành viên Hội đồng là lãnh đạo Bộ Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ủy ban Dân tộc, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam, Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam, Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh tăng cường triển khai công tác PBGDPL cho các đối tượng đặc thù theo Luật PBGDPL và triển khai thực hiện công tác PBGDPL phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn được giao.

- Thành viên Hội đồng, Thứ trưởng Bộ Tài chính tư vấn các giải pháp tháo gỡ khó khăn về kinh phí cho công tác PBGDPL, nhất là tại các địa phương chưa tự cân đối được ngân sách thuộc diện ngân sách Trung ương phải hỗ trợ và thu hút sự tham gia của tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân thực hiện PBGDPL hoặc hỗ trợ kinh phí cho hoạt động PBGDPL.

- Các thành viên khác của Hội đồng có trách nhiệm chỉ đạo, hướng dẫn triển khai thực hiện công tác PBGDPL trong ngành, lĩnh vực được giao; tăng cường phối hợp với các thành viên Hội đồng trong PBGDPL cho công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên của cơ quan, tổ chức mình; định kỳ 06 tháng, hàng năm tổng hợp kết quả, báo cáo về Hội đồng Trung ương.

1.2. Một số định hướng hoạt động của các Bộ, ngành, đoàn thể

a) Ban hành và tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch công tác PBGDPL năm 2016 gắn với triển khai thực hiện tốt công tác PBGDPL thuộc phạm vi quản lý; chú trọng chỉ đạo, hướng dẫn công tác PBGDPL trong phạm vi quản lý.

b) Tổ chức sơ kết 03 năm thực hiện Luật PBGDPL bằng hình thức phù hợp, báo cáo kết quả về Cơ quan thường trực Hội đồng (Bộ Tư pháp); tổng kết thực hiện các Đề án về PBGDPL tại Quyết định số 1133/QĐ-TTg ngày 15/7/2013 của Thủ tướng Chính phủ phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn được giao.

c) Chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức phổ biến những nội dung pháp luật gắn với xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật, tập trung vào các nội dung tại *Điểm 1.1 đ Mục II Phần hai* của báo cáo này. Tập trung chỉ đạo, tuyên truyền, phổ biến Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân đặc biệt từ ngày 01/3/2016 đến hết ngày 22/5/2016.

d) Tổ chức triển khai tốt các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động phối hợp giữa các Bộ, ngành, đoàn thể về công tác PBGDPL, đặc biệt là phối hợp, định hướng lựa chọn nội dung PBGDPL phù hợp để giải quyết các vấn đề đột xuất, vướng mắc về thực tiễn thi hành pháp luật.

đ) Ban hành Kế hoạch hướng dẫn nội dung, hình thức tổ chức Ngày Pháp luật năm 2016 trong phạm vi ngành, lĩnh vực được giao quản lý và tổ chức thực hiện bảo đảm hiệu quả, thiết thực; chỉ đạo, hướng dẫn việc triển khai công tác PBGDPL trong các nhà trường thuộc phạm vi quản lý.

e) Tiếp tục thu hút sự tham gia của tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân thực hiện PBGDPL hoặc hỗ trợ kinh phí cho hoạt động PBGDPL.

g) Tổ chức tự kiểm tra hoặc thành lập các Đoàn kiểm tra công tác PBGDPL theo ngành dọc; phát hiện, giải quyết theo thẩm quyền và đề xuất với Hội đồng Trung ương tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong công tác PBGDPL.

h) Sơ kết công tác PBGDPL 06 tháng; tổng kết hoạt động của Hội đồng năm 2016; xác định phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm PBGDPL năm 2017.

1.3. Một số định hướng hoạt động của Hội đồng cấp tỉnh và cấp huyện

a) Ban hành và tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch công tác PBGDPL năm 2016. Hội đồng phối hợp PBGDPL cấp tỉnh phối hợp với Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp cùng cấp ban hành, tổ chức thực hiện Kế hoạch triển khai Chương trình phối hợp số 28-Tr/BCĐCCTPTW-HĐPHTW.

b) Tổ chức sơ kết 03 năm thực hiện Luật PBGDPL bằng hình thức phù hợp, báo cáo kết quả về Cơ quan thường trực Hội đồng (Bộ Tư pháp); hướng dẫn, chỉ đạo và tiến hành các hoạt động tổng kết việc thực hiện các Đề án về PBGDPL tại Quyết định số 1133/QĐ-TTg ngày 15/7/2013 của Thủ tướng Chính phủ trong phạm vi địa phương.

c) Chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức phổ biến những nội dung pháp luật gắn với xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật, tập trung vào những nội dung tại *Điểm 1.1 đ Mục II Phần hai* của báo cáo này và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh, quốc phòng của địa phương. Tập trung chỉ đạo, tuyên truyền, phổ biến Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân, đặc biệt từ ngày 01/3/2016 đến hết ngày 22/5/2016.

d) Tổ chức triển khai tốt các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động phối hợp về công tác PBGDPL, đặc biệt là phối hợp, định hướng lựa chọn nội dung PBGDPL phù hợp để giải quyết các vấn đề đột xuất, vướng mắc về thực tiễn thi hành pháp luật.

đ) Ban hành Kế hoạch hướng dẫn nội dung, hình thức tổ chức Ngày Pháp luật năm 2016; chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức triển khai thực hiện Ngày Pháp luật tại địa phương bảo đảm hiệu quả, thiết thực.

e) Tiếp tục thu hút sự tham gia của tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân thực hiện PBGDPL hoặc hỗ trợ kinh phí cho hoạt động PBGDPL theo chủ trương xã hội hóa, huy động mọi nguồn lực xã hội tham gia công tác PBGDPL.

g) Tổ chức kiểm tra công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng tại địa phương; kịp thời phát hiện những khó khăn, vướng mắc, giải quyết theo thẩm quyền và đề xuất với Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương xem xét, giải quyết.

h) Sơ kết công tác PBGDPL 06 tháng đầu năm 2016; tổng kết hoạt động của Hội đồng năm 2016; xác định phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm công tác PBGDPL năm 2017 tại địa phương.

2. Các giải pháp để thực hiện các nhiệm vụ

2.1. Phát huy vai trò cơ quan thường trực Hội đồng và Ban Thư ký trong việc tham mưu giúp Hội đồng và từng thành viên Hội đồng triển khai nhiệm vụ được giao. Tăng cường quan hệ phối hợp giữa cơ quan thường trực Hội đồng với thành viên Hội đồng và Ban Thư ký trong công tác PBGDPL.

2.2. Tăng cường kiểm tra, tự kiểm tra (kể cả thanh tra hành chính) về việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của Hội đồng, về sử dụng ngân sách nhà nước được giao và việc thực hiện pháp luật về PBGDPL.

2.3. Từng thành viên Hội đồng, Ban Thư ký nâng cao nhận thức, tăng cường trách nhiệm; bám sát nhiệm vụ được phân công trong Kế hoạch năm 2016 để tổ chức thực hiện bảo đảm tiến độ; chủ động đề xuất giải pháp đổi mới công tác PBGDPL và hoạt động Hội đồng, Ban Thư ký.

2.4. Đa dạng hóa các hình thức hoạt động của Hội đồng, Ban Thư ký; chuẩn bị kỹ nội dung cần lấy ý kiến để việc góp ý thực sự có chất lượng, hiệu quả. Tăng cường, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong điều hành, hoạt động của Hội đồng (nhất là phối hợp, trao đổi thông tin qua các cuộc họp, lấy ý kiến bằng văn bản, qua email) và trong công tác PBGDPL.

2.5. Nâng cao chất lượng tư vấn của Hội đồng các cấp; lựa chọn, xác định tư vấn thực hiện nhiệm vụ PBGDPL có trọng tâm, trọng điểm; nội dung pháp luật PBGDPL cần gắn với nhu cầu của người dân, với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh, nhiệm vụ chính trị, chuyên môn của Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương.

III. MỘT SỐ ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Đối với Thủ tướng Chính phủ

1.1. Chỉ đạo các Bộ, ngành, đoàn thể và địa phương tiếp tục quan tâm, bảo đảm đủ kinh phí cho công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL các cấp tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ.

1.2. Chỉ đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường.

1.3. Đồng ý giao Bộ Tư pháp phối hợp với Bộ, ngành, đoàn thể và địa phương xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình PBGDPL của Chính phủ giai đoạn 2016-2020 và Đề án Đổi mới công tác PBGDPL.

2. Đối với các Bộ, ngành, đoàn thể, địa phương

2.1. Phối hợp với Bộ Tư pháp tổ chức sơ kết 03 năm thực hiện Luật PBGDPL, các Chương trình, Đề án về PBGDPL.

2.2. Tiếp tục chỉ đạo, triển khai công tác PBGDPL phù hợp với chức năng, nhiệm vụ được giao và thực hiện đầy đủ trách nhiệm được quy định trong Luật PBGDPL và các văn bản hướng dẫn thi hành; bố trí kinh phí riêng dành cho công tác PBGDPL và kinh phí hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL.

Trên đây là Báo cáo kết quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2015, nhiệm kỳ 2011-2015; định hướng nhiệm kỳ 2016-2020 và nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu công tác năm 2016 của Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật Trung ương, kính trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phó Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc (để b/c);
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc CP;
- UBND và Hội đồng PHPBGDPL các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Văn phòng Trung ương Đảng;
- Ban Tuyên giáo Trung ương;
- Ban Nội chính Trung ương;
- Ban Chỉ đạo cải cách tư pháp TW;
- Ủy ban TW Mặt trận Tổ quốc Việt Nam;
- Văn phòng Chính phủ;
- Cơ quan TW của các tổ chức chính trị - xã hội;
- Bộ trưởng, Chủ tịch Hội đồng (để b/c);
- Tổ chức pháp chế các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc CP;
- Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Thành viên Hội đồng PHPBGDPL TW; Ban Thư ký Hội đồng;
- Lưu: VT, Vụ PBGDPL.

TM. HỘI ĐỒNG
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH THƯỜNG TRỰC

THỦ TRƯỞNG BỘ TƯ PHÁP
Phan Chí Hiếu

